

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

16^e JAARGANG

WOENSDAG 5 AUGUSTUS 1931

No. 814

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
ECONOMISCHE-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van
Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J.
Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen
Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis;
Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.
Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.
Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in
Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per
jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het
Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ont-
vangen de abonnees, leden en donateurs kosteloos, voor zo-
ver daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement
volgens tarief. Administratie van abonnementen en adver-
tenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rot-
terdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-
rekening No. 145192.

4 AUGUSTUS 1931.

In den toestand van de geldmarkt kwam deze week
nog weinig verandering. De hoeveelheid geld, die be-
schikbaar gesteld kon worden, was weder zeer groot;
geldgevers bleven evenwel over het algemeen nog zeer
terughoudend. Toch was er wel eenige verbetering te
bespeuren. Voor particulier disconto begon er meer
vraag te komen, zoodat prima papier volgens koopers
keuze voor 1⁷/₈ pCt. een enkele maal ook voor 1¹³/₁₆ pCt.
te plaatsen was. Aan het einde der week werd de
vraag naar wissels echter weder kleiner, zoodat weder
2 pCt. moest worden toegestaan. De prolongatie-
rente bleef nog vast; meestal werd 2¹/₂ of 2³/₄ pCt.
genoteerd. Gisteren was er daarentegen meer aanbod
van geld en kwam er na 2 pCt. een noteering van
1¹/₂ pCt. tot stand. Callgeld voor zoover te plaat-
sen 1 pCt.

* * *

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank is de
post binnenlandsche wissels met ruim f 2 miljoen
teruggelopen; de post beleeningen daarentegen nam
toe met ruim f 14¹/₂ miljoen. De post papier op het
buitenland nam toe met ruim f 1 miljoen; de diverse
rekeningen onder het actief daarentegen namen met
bijna f 2 miljoen af.

Het renteloos voorschot aan het Rijk nam met bijna
f 10¹/₂ miljoen toe en bedraagt thans f 15 miljoen; er
is evenwel geen schatkistpapier rechtstreeks bij de
Bank ondergebracht.

De goudvoorraad is opnieuw belangrijk toegenomen
en wel met ruim f 17 miljoen.

De bankbiljetten in omloop namen met bijna
f 39 miljoen toe. De rekening-courant-saldi van an-
deren namen met ruim f 700.000 toe en bedragen

thans ruim f 127 miljoen. Het beschikbaar metaal-
saldo nam toe met ruim f 1 miljoen. Het dekkings-
percentage bedraagt ruim 57.

* * *

Ook op de wisselmarkt kwam er weinig verandering
in den toestand. Londen was minder aangeboden en
kon Donderdag, na de nieuwe verhooging van het
disconto van de Bank of England met wederom een
vol percent, tot 12,05⁷/₈ oploopen; maar den volgenden
dag was het aanbod weder te groot en zakte de koers
tot 12,04¹/₂ terug. Parijs en New-York bleven vrijwel
onveranderd. België schommelde weder sterk. Na een
zeer flauwe opening op 34.60 trad een herstel in tot
34.65 op Donderdag, maar gisteren werd weder voor
34.58 afgedaan. Duitsch bankpapier was vrij goed ge-
vraagd, zoodat iets hogere prijzen betaald werden;
58.80—58.90. De vraag naar Dollarbiljetten bleef aan-
houden en ook Gouden Ponden bleven gezocht en tot
12.12 à 12.14 te plaatsen.

Het disagio voor 3-maandstermijn Ponden werd
weder grooter en steeg tot 2¹/₄ à 1¹/₂ cent. Ook de stij-
ging in het agio voor 3-maandstermijn Dollars bleef
aanhouden en kwam op 45 à 60 cents.

LONDEN, 1 AUGUSTUS 1931.

Zoals op Vrijdag 24 Juli na de discontoverhoging
op 23 Juli reeds was op te merken, nam de markt
hier de houding aan, dat de verhoging tot 3¹/₂ pCt.
niet voldoende zoude blijken te zijn. Er viel dienten-
gevolge in den aanvang van deze week een zekeren
tegenzin waar te nemen om op basis van een
disconto van 3¹/₂ pCt. te handelen. De Bank van En-
geland heeft dan ook eergisteren besloten door een
verdere verhoging tot 4¹/₂ pCt. aan de markt meer
vrijheid van beweging te geven.

Algemeen wordt hier aangenomen, dat de laatste
verhoging tot 4¹/₂ pCt. voldoende zal blijken te zijn,
terwijl de optimisten hopen, dat deze basis maar korten
tijd toegepast zal worden.

Privaat disconto noteerde 4⁵/₁₆—³/₈.

De goudvoorraad van de Bank van Engeland is
volgens den weekstaat van Woensdag tot £133 mil-
lioën gedaald (tegen £165 miljoen op 14 Juli), maar
de goudverkoop worden dagelijks minder belang-
rijk, terwijl er gisteren in de open bullionmarkt een
afwezigheid van kooplust bleek te zijn, zoodat de prijs
terugliep op 84/11 voor haar goud per ounce fijn. He-
den hadden geen onttrekkingen bij de Bank plaats.

De geldmarkt wordt natuurlijk sterk beïnvloed door
het afvloeien van de saldi, waarmede het goud voor
export werd gekocht, waarbij tevens komt, dat de
geldopvragingen voor vacantedoeleinden een aanvang
hebben gemaakt. De bankbiljetten-circulatie nam dan
ook met ruim £ 3 miljoen toe.

DE MEEST BEGUNSTIGINGSCLAUSULE IN HET GEDRANG.

Op 27 Juni 1931 is te Genève een nieuw Duitsch-Roemeensch handelsverdrag ondertekend, waarbij van Duitse zijde 50 pCt. reductie op het invoerrecht voor voeder-gerst en 60 pCt. reductie voor maïs aan Roemenië wordt verleend, in beide gevallen echter slechts tot een bepaald contingent en onder voorwaarde, dat Duitschland deze concessies niet via de meestbegunstiging aan andere graan-importeerende landen behoeft toe te staan.

In ruil voor deze preferentiële tarief-reducties voor Roemeensch graan krijgt Duitschland voor een groot aantal industriële producten verlaging van Roemeensche invoerrechten. Deze tariefsverlagingen gaan op normale wijze over op alle landen, die in Roemenië meestbegunstiging genieten, waaronder ook Nederland. Intusschen schijnt wel gezocht te zijn naar specifiek Duitse producten, zoodat andere landen daar niet veel van zullen profiteren.

Dit verdrag is met het oog op de daarin ontworpen preferentiële graanrechten in de handelspolitiek van de laatste jaren een novum. Gelijk bekend heerscht in de Oost-Europeesche landen een ernstige crisis tengevolge van de overproductie van graan, voor welke overschotten geen loonende prijzen zijn te bedingen. Teneinde hieraan tegemoet te komen hebben de vertegenwoordigers van deze landen reeds in de Volkenbondsvergadering van September 1930 aan de West-Europeesche staten gevraagd hun tegemoet te komen door lage preferentiële invoerrechten, teneinde zodoende de graan-overschotten met voordeel van de hand te kunnen doen. Aanvankelijk werd dit verzoek van de hand gewezen ten deele met het oog op de meestbegunstigingsrechten van overzeesche graan-produceerende landen en ten deele ook met het oog op de belangen van den eigen veelal sterk beschermden landbouw.

In Oostenrijk begon men evenwel reeds spoedig te wankelen en naar de gedachte van graan-preferenties over te hellen, teneinde in ruil daarvoor zeer begeerde afzetmogelijkheden voor industrieproducten te verkrijgen. Bij de onderhandelingen over de nieuwe verdragen, die Oostenrijk met Hongarije en Joego-Slavië heeft gesloten, werd dan ook gezocht naar allerlei systemen om aan de werking van de meestbegunstigingsclausule te ontkomen. Dit heeft ertoe geleid, dat er krachtens het nieuwe Oostenrijksch-Hongaarsch verdrag van 1 Juli jl. een bureau gesticht is ter bevordering van den goederenhandel tusschen Oostenrijk en Hongarije. Dit bureau heeft tot taak exporteurs van beide landen de noodige credieten op bijzonder gunstige voorwaarden te verschaffen. Teneinde deze voordeelen niet onbeperkt te doen gelden, heeft men een en ander beperkt tot contingenten van bepaalde artikelen. Zoo zal het systeem wat den Hongaarschen uitvoer naar Oostenrijk betreft slechts gelden voor graan, meel, slachtrunderen, varkens, eieren, varkensreuzel, geslachte varkens en vakensvleesch. Daarentegen geldt het systeem bij den uitvoer van Oostenrijk naar Hongarije voor een groot aantal Oostenrijksche industrie-producten, waaronder carton, papier, katoenen garens en weefsels, linoleum, diverse kleedingstukken, leder, schoenen, glas, ijzer, diverse machines enz. Dat deze regeling voor de betreffende artikelen een aanmerkelijk lager invoerrecht betekent, bewijst een bericht uit Boedapest, dat de Hongaarsche handel de artikelen, vóór in werkingtreding van het nieuwe verdrag gekocht en ingevoerd, niet meer kwijt kan, daar op deze de volle invoerrechten drukken in tegenstelling met de volgens de nieuwe regeling ingevoerde goederen.

Vermoedelijk bevat ook het nieuwe handelsverdrag van Oostenrijk met Joego-Slavië een soortgelijke regeling, doch hierover zijn nog geen bijzonderheden bekend. Hetzelfde geldt voor het handelsverdrag van

INHOUD.

Blz.

DE MEEST BEGUNSTIGINGSCLAUSULE IN HET GEDRANG door <i>Mr. A. N. Molenaar</i>	692
Uitgifte van Zuiderzeegronden door <i>Prof. Mr. D. van Blom</i>	693
De vrachtenmarkt gedurende het eerste semester 1931 door <i>C. Vermey</i>	694
De Indische middelen over April 1931	695
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
Vóór het einde van het moratorium door <i>Dr. Carl Krämer</i>	696
De beleggingen van de Amerikaansche banken in onroerende goederen door <i>Prof. H. Parker Willis</i>	698
De ontwikkeling van de electriciteitsindustrie in Zuid-Afrika door <i>E. Rosenthal</i>	699
AANTEKENINGEN:	
De Openbare Financien in Nederlandsch-Indië	701
BOEKAANKONDIGING	702
MAANDLIJFERS:	
Indexcijfers van Nederlandsche aandelen	702
Overzicht van de Indische middelen	703
Postcheque- en Girodienst	703
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	703—710
Geldkoersen. Wisselkoersen. Bankstaten. Goederenhandel. Ontvangen boeken	709

Oostenrijk met Italië, waarover de onderhandelingen nog gaande zijn.

Ook bij de onderhandelingen tusschen Italië en Joego-Slavië wordt op listige wijze gepoogd aan de werking van de meestbegunstigingsclausule te ontkomen. Uit de ons bekende persberichten mag worden afgeleid, dat men een uitwisseling beoogt van Joego-Slavische granen tegen Italiaansche industrieproducten. Deze uitwisseling zou plaatsvinden van staat aan staat in vastgestelde hoeveelheden zonder waardebeoordeling. In hoeverre dit systeem verwezenlijkt zal worden moet worden afgewacht.

* * *

Intusschen heeft Oostenrijk school gemaakt.

De onderhandelingen tusschen Roemenië en Duitschland waren nl. eenige maanden geleden afgebroken, juist omdat Duitschland aanvankelijk niet bereid was aan de Roemeensche eischen inzake preferentiële graan-rechten tegemoet te komen. Na de ondertekening van het Weensche protocol, betreffende een Duitsch-Oostenrijksche tolunie kwam Frankrijk, bevreesd voor een uitbreiding van het Duitsch-Oostenrijksche bloc in Oostelijke richting in de Europeesche commissie van den Volkenbond met een ander plan, waarin preferentiële graan-rechten in uitzicht werden gesteld. Het schein der Roemeensche Regeering echter twijfelachtig, of aan het Fransche plan wel spoedig genoeg uitvoering zou worden gegeven om er de oogst van dit jaar nog van te doen profiteren. De Roemeensche Regeering wendde zich daarom op 3 Juni jl. telegrafisch tot Berlijn met het verzoek de onderhandelingen weer op te nemen. Als resultaat hiervan is de boven zeer in het kort weergegeven overeenkomst gesloten. Men wil dit verdrag intusschen niet in werking doen treden, voordat daarop de goedkeuring is verkregen van de landen, die in Duitschland aanspraak op de behandeling van meestbegunstigde natie kunnen maken.

Voorzover wij weten is deze goedkeuring aan Nederland nog niet gevraagd. Het ligt blijkbaar in de bedoeling van de Duitse Regeering deze zaak eind Augustus a.s. in de z.g. coördinantie-commissie uit de Europeesche commissie ter sprake te brengen. Deze commissie moet nl. ook nog haar goedkeuring verlenen aan de aanbevelingen van het Comité pour l'écoulement des céréales, hetwelk, ten aanzien van de verdragen tusschen Oostenrijk-Hongarije en Oostenrijk—Joego-Slavië, op zeer beleefde wijze te kennen heeft gegeven, dat de daarin opgenomen constructies als ontduiking van de meestbegunstiging weinig aanbeveling verdienen. Voorts heeft juist dit Comité vastgesteld, dat z.i. de toestemming van derde Staten noodig is om een preferentiële behandeling van de graanoverschotten der Oost-Europeesche Staten in een ander land mogelijk te maken.

Er is dan ook alles voor te zeggen, dat Duitsland het handelspolitieke novum in Genève ter sprake brengt en niet de landen, waarmede het meestbegunstigingsverdragen sloot, op het rijtje afgaat om van elk hunner de vereischte toestemming los te krijgen. Een dergelijke procedure kon wel eens tot bedenkelijke consequenties leiden. Hoe licht zullen regeeringen, die gewoon zijn bij haar handelsverdragen niets voor niets te doen, ook hier op compensaties bedacht zijn. Het lijkt ons niet denkbeeldig, dat Duitsland op zijn verzoek van de zijde van een of andere Regeering zou vernemen: Och, wij zijn wel bereid deze tijdelijke afwijking van de meestbegunstigingsclausule te aanvaarden; maar dan moet gij voor ons ook het invoerrecht op een artikel, waarbij ons land groot belang heeft, verlagen. En, indien het betreffende land nu eens minder groote belangen bij den invoer in Duitsland maar wel bij dien in Roemenië heeft, zou het dan Duitsland niet kunnen antwoorden de gevraagde toestemming alleen te willen geven, indien Duitsland van Roemenië nog een extra verlaging en nu in het belang van het derde land weet los te krijgen? Men gevoelt, dat op dit gebied den vrijmoedigen vrager vele wegen open staan.

Bovenstaande beschouwing heeft o.i. duidelijk gemaakt, dat het gevaar niet denkbeeldig is, dat verdragen als dat tusschen Duitsland en Roemenië gesloten, de meestbegunstigingsclausule zelf tot een onderhandelingsobject kunnen maken. Welnu, deze vrees is voor ons beslissend om, gesteld voor de keuze om het Duitsch-Roemeensche novum in multilaterale besprekingen te Genève of in bilaterale onderhandelingen te doen plaatsvinden, aan den eersten weg de voorkeur te geven. Immers in Genève zal men de zaak uit een algemeen oogpunt bekijken en de Staat, die voornemens mocht zijn uit het novum een nationaal slaatje te slaan, krijgt in de Volkenbondstad vermoedelijk weinig kans zijn voornemens te volvoeren.

* * *

Zal Nederland nu in de organen van den Volkenbond, waar het zijn stem kan doen hooren, met een tijdelijke afwijking van de meestbegunstigingsclausule voor Roemeensche maïs en gerst bij den invoer in Duitsland instemmen?

Dit is voor ons land een uitermate moeilijke vraag, temeer omdat wij geacht kunnen worden noch het eene noch het andere product van eigen bodem naar Duitsland te exporteeren. Wij moeten de zaak dan ook veeleer uit een principieel oogpunt bezien en ook dan is de oplossing niet gemakkelijk. Toch zijn wij na ernstige overweging van de mogelijke consequenties van dezen eersten stap op den weg van uitschakeling van de meestbegunstigingsclausule tot de conclusie gekomen, dat wij daarmede niet mogen instemmen. Wie de zaak minder ernstig opvat dan wij, zal er op wijzen, dat het hier slechts om een tweetal landbouw-artikelen gaat, die Nederland niet exporteert, en dat bovendien de concessies voor industrie-producten, door Roemenië als tegenprestatie gegeven, aan de meestbegunstigingsclausule onderworpen zijn. Wij beamen dit, maar zien niet in, waarom de uitschakeling van de meestbegunstigingsclausule zich op den duur tot de twee genoemde landbouw-artikelen zou beperken en waarom niet, het hek eenmaal van den dam zijnde, een ander land in de toekomst preferentiële behandeling voor zijn industrie-producten zou vragen. Wanneer immers het motief, dat voor deze afwijking wordt aangevoerd ook in andere gevallen kan worden naar voren gebracht, is er geen enkele aanleiding om wat men aan Duitsland en Roemenië toestond aan anderen te weigeren. Welnu, de motieven zijn in dit geval de ernstige landbouwcrisis in de Oost-Europeesche Staten en de omstandigheid, dat de afwijking slechts tijdelijk zal zijn. Wij merken op, dat het tijdelijk karakter ten nauwste verband houdt met den noodtoestand van den landbouw in de genoemde staten en dat, eenmaal met het preferentiële systeem

voor landbouwproducten op grond van de crisis begonnen, niet kan worden opgehouden, zoolang die crisis nog voortduurt. De ernstige inzinking in den landbouw voor Roemenië is dan ook *het* motief geweest om aan Duitsland preferentiële rechten te vragen.

Wanneer men dit in het oog houdt, is het duidelijk, dat ook een tak van *industrie*, die in een bepaald land een zeer voorname plaats inneemt, vanaf het oogenblik, dat zij in crisistoestand komt te verkeeren gelijke aanspraken op preferentiële behandeling in andere landen kan doen gelden.

Richten wij onze oogen thans eens over zee. Dan zien wij, dat in het Britsche Koninkrijk de kolennijverheid in hoogst précairen toestand verkeert. De export is gestadig afgenomen en de Engelsche Regeering kan o.i. volkomen terecht de meening verdedigen, dat haar kolennijnen in een crisis-toestand verkeeren, waarvan het gansche land den terugslag gevoelt. Hiermede is die tak van voortbrenging in Engeland op gelijke lijn met den landbouw in Roemenië gesteld. Kan de laatste om de moeilijkheid te boven te komen op preferentiële rechten aanspraak maken, waarom dan niet de Engelsche kolennijverheid?

Wij meenen in het bovenstaande duidelijk te hebben gemaakt, hoe het verleenen van toestemming aan Duitsland en Roemenië om een handelsverdrag te sluiten waarin aan de Roemeensche landbouwproducten op grond van de huidige crisis preferentie, dat is lagere invoerrechten bij invoer in Duitsland, wordt verleend, een eerste stap beteekent op den weg, die de meestbegunstigingsclausule geleidelijk van haar waarde gaat berooven.

Wij hebben in den aanvang van onze beschouwingen aangetoond, welke vrijmoedige aanslagen op deze clausule reeds worden gedaan. Nederland, wiens handelspolitiek staat of valt met de eerbiediging van de meestbegunstigingsclausule, kan naar onze overtuiging aan het definitief van kracht worden van het Duitsch-Roemeensch handelsverdrag zijn goedkeuring niet hechten.

MOLENAAR.

UITGIFTE VAN ZUIDERZEEGRONDEN.

Het jongste „Driemaandelijksch Bericht betreffende de Zuiderzeewerken”, dat van Juli 1931, brengt (blz. 26) een boodschap, die dringend verduidelijking behoeft.

Op de mededeeling, dat is opgericht een stichting „Landbouwcultuurmaatschappij Wieringermeer” (practisch samenvallende met de Wieringermeerdirectie), welke taak zal zijn de voorloopige exploitatie van de gronden in den Wieringermeerpolder, „voor zoover zij voorloopig nog niet in tijdpacht kunnen worden uitgegeven”, volgt: „ten opzichte van de tijdpacht kan spoedig de principieele beslissing van den Minister van Financiën verwacht worden”.

Het is moeilijk, hierin iets anders te lezen dan dat nu reeds vaststaat:

- 1o. de Wieringermeergronden moeten zooveel mogelijk voorloopig in tijdpacht worden uitgegeven;
- 2o. slechts voorzover dit niet mogelijk zal blijken, blijven zij voorshands in overheids-exploitatie;
- 3o. de „principieele beslissing” in deze ligt bij den Minister van Financiën.

Het is bekend, dat in Maart 1930 aan den Minister, niet van Financiën, maar van Waterstaat, op diens verzoek een spoedig daarna openbaar gemaakt verslag is uitgebracht inzake de uitgifte van de Zuiderzeegronden, het verslag der z.g. Commissie-Vissering. Ook dit verslag bepleit voorloopige uitgifte in tijdpacht, als voorlooper van erfpacht evenwel, maar daarnaast reserveering van den beginne af van een flink stuk Wieringermeer voor een proef met overheids-exploitatie. En het stelt zich voor (blz. 173),

dat „bij afzonderlijke wet“ de materie der definitieve gronden-uitgifte zal worden geregeld.

Dit verslag is bij de Regeering nog immer in onderzoek. In de pers heeft het inmiddels, zooals te verwachten viel, bestrijding en verdediging beide gevonden.

De mededeeling nu in het „Driem. Bericht“ laat de mogelijkheid open, dat, mochten er eens vele tijd-pachtgegadigden komen (wat in sterke mate zal afhangen van de voorwaarden, waaronder zal kunnen worden gepacht) er onvoldoende grond voor een loyale proef met overheidsexploitatie zal overblijven;

zij vestigt verder den indruk, dat het stellen van die voorwaarden wordt overgelaten aan den Minister van Financiën.

Deze indruk mag niet blijven bestaan.

Het gaat niet aan, dat „princiële“ beslissingen in deze worden genomen buiten de Staten-Generaal om; het gaat nog veel minder aan, dat de Minister van Financiën alleen, al is hij dan formeel hiertoe bevoegd, zoodanige principiële beslissingen treft.

Minstens moet komen vast te staan, dat de door dien bewindsman te nemen beslissingen — wanneer hij dit dan op zijn eentje moet doen en niet samen met zijn ambtgenoot voor Waterstaat — in geen deele zullen praëjudiciëren op de Zuiderzeegronden-politiek, waarin de wetgevende macht het beslissende woord behoort te spreken.

Zoolang de aangehaalde passus uit het „Driemaandelijksch Bericht“ niet is verduidelijkt, staat dit echter niet vast, maar zoo los mogelijk. Met veel goeden wil kan men misschien zeggen, dat het er niet door wordt buitengesloten. Welnu, dan verklare de Regeering, dat inderdaad niets verder van hare bedoeling ligt dan inzake een principiël zoo gewichtige aangelegenheid als de Zuiderzeegronden-politiek straks de Staten-Generaal en het Nederlandsche volk te plaatsen voor voldongen feiten.

D. VAN BLOM.

DE VRACHTENMARKT GEDURENDE HET EERSTE SEMESTER 1931.

De taak van den overzichtsschrijver, die zich der traditie getrouw zet aan de teboekstelling van hetgeen de vrachtenmarkt gedurende het eerste halfjaar 1931 aan wederwaardigs heeft opgeleverd, is al even weinig dankbaar als opwekkend. Het beeld toch, dat de vrachtenmarkt sedert den aanvang van het jaar toont is van een uitgesproken somberheid, waarin zelfs de meest optimistische beschouwer ternauwernood een enkelen lichter toets vermag op te merken.

De lezers van dit tijdschrift, die de periodiek gepubliceerde indexcijfers der Engelsche Economist volgen, hebben in het nummer van 15 Juli kunnen lezen, dat het gemiddeld indexcijfer, herleid tot een percentage voor 1913 = 100, tot 78.1 pCt. is gedaald, terwijl het gemiddelde voor de eerste zes maanden van het loopende jaar 80.85 pCt. bedraagt.

Zelfs hun, die geneigd zijn statistische gegevens van deze soort met eenige scepsis te beschouwen, zal het niettemin duidelijk zijn, dat de daling der vrachten, die in het index-gemiddelde tot uitdrukking komt, bezien in het licht der exploitatiekosten, die vergeleken met vóór den oorlog aanzienlijk zijn gestegen, het reederijbedrijf voor ernstige problemen stelt. Weliswaar toont het gemiddeld indexcijfer voor het afgelopen halfjaar een stijging van bijna vier punten vergeleken met het eerste semester 1930, maar veel troost kan uit deze geringe verbetering niet worden geput. De vrachten waren over de geheele lijn onvoldoende en van een algemeene verbetering van den toestand is dan ook nog geen sprake.

De meest actieve der retourmarkten was de Laplatarivier. Vergeleken met de eerste zes maanden van 1930 heeft Argentinië een aanzienlijk grooter aantal graanschepen naar Europa bevracht, terwijl de vrachtcijfers, die konden worden bedongen, niet onbelang-

rijk hooger waren, zonder nochtans een zoodanig peil te bereiken, dat bevredigende rondreizen — bevredigend in het licht der huidige omstandigheden — een enkel uitzonderingsgeval daargelaten, mogelijk waren. De retourvrachten toch waren als regel ontoereikend om de kosten op de rondreis te dekken, terwijl de uitgaande kolenvrachten gedurende de overzichtsperiode daalden tot een zoodanig niveau, dat het als regel loonender was in ballast uit te gaan. Tal van reeders gaven aan dit laatste dan ook de voorkeur, er zoodoende zelf toe medewerkend, dat het aanbod van ballastschepen de retourvrachten drukte en een behoorlijke verbetering der laatste verhinderde. Het lijkt dan ook nauwelijks waarschijnlijk, dat de reeders, wier schepen in de afgelopen zes maanden in de Laplatavaart emplooi vonden, met voldoening op de resultaten dier reizen zullen terugzien. Veeleer moet worden aangenomen, dat zij achteraf gezien hun besluit om te blijven varen dan wel hun schepen opnieuw in de vaart te brengen, zullen betreuren.

Van de overige retourmarkten valt helaas nog minder goeds te zeggen. Het Verre Oosten, Voor-Indië en Australië namen slechts op bescheiden schaal en tot geheel onvoldoende vrachtcijfers tonnage op. Die reeders, welke gehoopt hadden dat Australië grootere activiteit zou ontwikkelen zijn helaas bedrogen uitgekomen, hetgeen temeer valt te betreuren daar een levendige vraag van Australië een betere verdeling der tonnage en meerdere stabiliteit van het vrachtenpeil elders zou hebben bevorderd.

Noord-Amerika en de St. Lawrence hebben mede in ernstige mate teleurgesteld. Kwamen de eerste bevrachtingen per eerste open water van Montreal al op een iets hooger peil dan verleden jaar tot stand, spoedig sloegen de vrachten bij gebrek aan belangstelling van bevrachters' zijde een scherp dalende richting in. Vrijwel zonder onderbreking had de daling, onbeïnvloed door het naar elders in ballast dirigeren van tonnage, voortgang tot thans sedert verscheidene weken een zekere stabiliteit op het abnormaal lage peil van 6½ dollarcenten per 100 lbs. is verkregen. Het is duidelijk, dat de rondreis op deze wijze een gevoelig deficit oplevert.

De laatste weken toont de Golf van Mexico weliswaar meerdere belangstelling voor tonnage, maar ook hier is de vracht, t.w. 10½ dollarcenten per 100 lbs., volstrekt onvoldoende, ofschoon enkele reederijen tencinde haar schepen thuis te brengen er nolens volens toe zijn overgegaan om in ballast van Montreal naar de Golf te vertrekken.

Zwarte Zee en Donau-bevrachtingen waren mede gedurende het eerste halfjaar weinig lucratief, terwijl het ertsvervoer van de Middellandsche Zee, tengevolge van den weinig gunstigen toestand in het Westfaalsche industriegebied, reeds maanden lang stagneert.

Een verdere ongunstige factor voor de vrachtenmarkt vormen de lage kolenvrachten, zoowel naar de Middellandsche Zee als Zuid-Amerika. Ofschoon, zooals uit bovenstaande ruwe schets blijkt, geenerlei compensatie in de retourvrachten wordt gevonden, slagen de Wales-bevrachters er zonder moeite in de door hen benodigde ruimte te secureeren. De algemeene toestand is trouwens oorzaak, dat de kolenexport van Wales belangrijk bij die van vorige jaren tenachter blijft.

Het is niet gemakkelijk ook maar één enkel lichtpunt te ontdekken. De jongste gebeurtenissen op financieel gebied in Centraal-Europa zijn oorzaak, dat de handel zoo mogelijk nog terughoudender is geworden. Eén en ander weerspiegelt zich in een verdere daling der vrachten, in het bijzonder van Zuid-Amerika.

Ofschoon dit tenslotte slechts een factor is die op langen termijn moet worden verdisconteerd, kan de regelmatige daling der in aanbouw zijnde wereldtonnage niet anders dan gunstig werken, temeer waar het sloop-proces van oudere schepen, vooral den laatsten

tijd, regelmatig voortgang heeft. Langs dezen natuurlijke weg zal het evenwicht tusschen vraag en aanbod sneller en vooral efficiënter worden hersteld dan door kunstmatig ingrijpen, waarvan zoowel de verwezenlijking als het nuttig effect, gezien het uitermate heterogeen karakter van het internationale rederijbedrijf, hoogst twijfelachtig is.

Vooralsnog echter zal van eenigen invloed van dit nivelleeringsproces op de vrachtenmarkt weinig of niets te bespeuren zijn. Immers slechts een herstel van den wereldhandel met daarmede gepaard gaande uitbreiding van het goederenverkeer zal de zoo noodige opleving op de vrachtenmarkt kunnen brengen. Is aan deze primaire voorwaarde eenmaal voldaan, dan zal zich ook de invloed van den geringeren aanbouw en het door sloop aan de markt onttrekken van een groeiend aantal schepen doen gelden. De lange duur der depressie doet vreezen, dat het rederijbedrijf nog moeilijke tijden voor den boeg heeft. De ondernemingen, die hieraan echter het hoofd weten te bieden, zullen intusschen krachtiger staan wanneer bij terugkeer van betere tijden het bedrijf onder gunstiger voorwaarden kan worden uitgeoefend. Het gaat tenslotte om de „survival of the fittest”, maar deze laatsten zullen dan ook, wanneer de periode der magere jaren voorbij is en vroeger of later moet dit tijdstip aanbreken, ten volle van de opleving kunnen profiteren.

Is seemingly a long lane with no turning; uiteindelijk zal echter ook het einde van dezen moeizamen weg worden bereikt en zal een nieuwe periode van opbloei worden ingeleid, opbloei waaraan óók het rederijbedrijf zijn deel zal hebben.

C. V.

DE INDISCHE MIDDELEN OVER APRIL 1931.

De in het bijgaand overzicht vermelde Landsmiddelen brachten in het afgelopen viermaandsch tijdvak f 156.6 m/m op, tegen f 184.3 m/m in de overeenkomstige periode van 1930, of f 27.7 m/m minder.

Verdeeld over de onderstaande middelengroepen, kan deze totale achteruitgang als volgt worden gesplitst, nl.:

Belastingen	f 13.9 m/m
Monopolies	„ 4.2 „
Producten	„ 3.8 „
Bedrijven	„ 4.7 „
Allerlei middelen	„ 1.1 „

Bij de belastinggroep brachten tot het einde van verslagmaand de kohierbelastingen f 0.4 m/m meer, de indirecte belastingen f 14.3 m/m minder op.

Van de kohierbelastingen brachten de inkomsten- en vennootschapsbelasting, benevens de landelijke inkomsten resp. f 0.61 m/m, f 1.22 m/m en f 0.02 m/m minder op dan over Jan./April 1930; de personeele belasting en de verponding kwamen resp. f 0.02 m/m, en f 2.22 m/m boven de ontvangsten over hetzelfde tijdvak van 1930 uit.

In de verslagmaand werd, wat de inkomstenbelasting betreft, f 0.13 m/m minder ontvangen dan in April 1930; de ontvangsten aan personeele belasting bleven nagenoeg gelijk, die der vennootschapsbelasting, der verponding en der landelijke inkomsten bedroegen in April 1931 resp. f 0.63 m/m, f 0.05 m/m en f 0.23 m/m meer dan in dezelfde maand van 1930, waardoor de totale ontvangsten der kohierbelastingen in verslagmaand die van April 1930 met f 0.78 m/m overtroffen.

Bij 1/3 der jaarraming bleven de ontvangsten aan personeele, inkomsten- en vennootschapsbelasting, benevens die der landelijke inkomsten resp. f 0.50 m/m, f 4.11 m/m, f 9.01 m/m en f 8.43 m/m ten achter; alleen de verponding bracht f 0.54 m/m meer op dan werd geraamd.

Bij de indirecte belastingen valt gedurende verslagmaand, met uitzondering van de slachtbelasting,

oen algemeene verdere daling der ontvangsten te constateeren.

De ontvangsten aan in- en uitvoerrechten bleven, met inbegrip der sedert den aanvang van dit jaar geheven wordende opcenten, resp. f 1.89 m/m en f 0.48 m/m beneden die van April 1930 en f 4.22 m/m en f 0.70 m/m beneden 1/12 der jaarraming. Over het afgelopen tijdvak werd resp. f 8.23 m/m en f 1.59 m/m minder ontvangen dan over dezelfde periode van 1930; bij 1/3 der raming bleven de ontvangsten resp. f 15.57 m/m en f 2.73 m/m ten achter.

Aan accijnzen werd over April f 1.42 m/m minder ontvangen dan in dezelfde maand 1930; over Januari t/m April bedroeg het nadeelig verschil f 2.50 m/m. Vergeleken met resp. 1/12 en 1/3 der jaarraming vertoonden de ontvangsten een mindere opbrengst ad resp. f 0.86 m/m en f 3 m/m.

De accijns op petroleum bracht in de afgelopen vier maanden f 1.49 m/m minder op dan in hetzelfde tijdvak 1930; voor den lucifersaccijns en dien op tabak en gedistilleerd vertoonden de cijfers een nadeelig verschil met 1930 van resp. f 0.93 m/m en f 0.08 m/m.

Ook het statistiekrecht bleef zich in dalende lijn bewegen. De opbrengst over verslagmaand bedroeg f 0.20 m/m minder dan in April 1930; op het einde dier maand was in totaal f 0.63 m/m minder ontvangen dan in het overeenkomstige tijdvak van 1930. Bij de overeenkomstige ramingscijfers bleven de ontvangsten over April f 0.25 m/m en over het afgelopen viermaandsch tijdvak f 0.77 m/m ten achter.

De slachtbelastingen brachten in April van dit jaar f 0.11 m/m meer op dan in hetzelfde tijdvak 1930, waardoor het nadeelig verschil ten opzichte van 1930, dat voor de totaal-ontvangsten per ultimo Maart f 0.17 m/m bedroeg, tot f 0.06 m/m terugliep. Ten opzichte van 1/12 en 1/3 der raming vallen nadeelige verschillen te constateeren en wel resp. f 0.02 m/m en f 0.49 m/m.

Het zegelrecht bracht in verslagmaand f 0.51 m/m minder op dan in April 1930; de opbrengst tot en met die maand bleef f 1.30 m/m beneden die van hetzelfde tijdvak 1930. Bij de raming over één resp. vier maanden bleven de ontvangsten f 0.64 m/m en f 2.63 m/m ten achter.

De geheele groep der indirecte belastingen bracht over het afgelopen tijdvak van dit jaar f 25.19 m/m minder op dan werd geraamd.

Bij de monopolies valt, met uitzondering van het zout-monopolie, eveneens een achteruitgang der ontvangsten te constateeren.

De opiumregie bracht in verslagmaand en in het afgelopen viermaandsch tijdvak resp. f 0.73 m/m en f 2.83 m/m minder op dan in 1930; voor den pandhuisdienst bedragen de overeenkomstige cijfers resp. f 0.86 m/m en f 1.63 m/m.

Voor deze diensten bleven de ontvangsten resp. f 0.92 m/m en f 0.25 m/m ten achter bij 1/12 der jaarraming; de nadeelige verschillen met 1/3 der raming bedragen resp. f 3.20 m/m en f 1.09 m/m.

De ontvangsten van het Zoutmonopolie bedragen in verslagmaand f 0.17 m/m meer dan in April 1930; de ontvangsten tot het einde van verslagmaand komen f 0.21 m/m uit boven die van hetzelfde tijdvak 1930. Zij overschreden in verslagmaand 1/12 der jaarraming met f 0.25 m/m; de totale ontvangsten bleven echter nog f 0.20 m/m ten achter bij 1/3 der raming.

Bij de productengroep bedroeg in verslagmaand, met uitzondering van een gering avans bij het boschwezen, alle ontvangsten minder dan in April 1930.

Het tinmiddel vertoont in verslagmaand een mindere opbrengst van f 0.17 m/m; tot en met April werd f 1.80 m/m minder ontvangen dan in 1930; bij de desbetreffende ramingen bleven de inkomsten resp. f 1.39 m/m en f 5.72 m/m ten achter.

De steenkolenmijnen brachten in verslagmaand ongeveer hetzelfde op als in April 1930; voor het afgelopen viermaandsch tijdvak is het nadeelige verschil

op f 0.04 m/m te becijferen. Bij 1/12 en 1/3 der raming bleven de ontvangsten resp. f 0.33 m/m en f 2.59 m/m ten achter.

De ontvangsten der goud- en zilvermijnen in Benkoelen vertoonen eveneens mindere opbrengsten en wel over verslagmaand f 0.03 m/m, over het viermaandsch tijdvak f 0.15 m/m. De nadeelige verschillen met de raming over één maand resp. 4 maanden, bedragen f 0.04 m/m en f 0.16 m/m.

De ontvangsten van het Boschwezen kwamen in verslagmaand f 0.002 m/m boven die van April 1930 uit; tot en met deze maand valt echter een nadeelig verschil ad f 0.75 m/m te constateeren. Bij de overeenkomstige ramingscijfers bleven de ontvangsten resp. f 0.47 m/m en f 3.15 m/m ten achter.

Het caoutchoucbedrijf vertoont eveneens een verderen achteruitgang. Over verslagmaand werd f 0.29 m/m minder ontvangen dan in April 1930; tot en met deze maand bedroeg het nadeelig verschil met de overeenkomstige periode van 1930 f 0.83 m/m. Bij 1/12 en 1/3 der jaarraming bleven de ontvangsten resp. f 0.31 m/m en f 1.15 m/m ten achter.

De opbrengsten der kina-onderneming vertoonen eveneens een ongunstig beeld.

De nadeelige verschillen met de opbrengst in April en tot en met April 1930 bedroegen voor dit middel resp. f 0.05 m/m en f 0.14 m/m, die met de raming f 0.05 m/m en f 0.29 m/m.

Bij de bedrijven werd de achteruitgang voornamelijk veroorzaakt door de mindere ontvangsten van de S.S. en Tramwegen, die van den P.T.T.-dienst, het Havenwezen en den Baggerdienst.

De mindere ontvangsten in verslagmaand, vergeleken bij die van April 1930, bedroegen voor S.S. en Tramwegen f 0.84 m/m; voor het afgelopen viermaandsch tijdvak komt men tot een achteruitgang van f 3.05 m/m, terwijl deze cijfers resp. f 3.02 m/m en f 10.11 m/m bij de overeenkomstige gedeelten der jaarraming ten achter bleven.

Van het bovengenoemd bedrag ad f 3.05 m/m komt f 2.08 voor rekening van het Javabedrijf en wel f 1.11 m/m als gevolg van minder goederenvervoer, f 0.92 m/m wegens mindere ontvangsten uit het reizigers- en bagagetransport en f 0.05 m/m wegens mindere opbrengst der nevenbedrijven.

De ontvangsten van den P.T.T.-dienst bedroegen in verslagmaand f 0.20 m/m minder dan in April 1930; tot en met die maand werd het nadeelige verschil op f 0.65 m/m becijferd. Ook bij de overeenkomstige ramingscijfers bleven de opbrengsten ten achter en wel met f 0.64 m/m en f 1.88 m/m.

Voor de diverse onderdeelen laat zich het nadeelig verschil ad f 0.65 als volgt splitsen:

mindere opbrengst posterijen	f 0.18 m/m
„ „ telegrafie	„ 0.45 „
„ „ telefonie	„ 0.13 „
meerdere opbrengst der andere ontvangsten	„ 0.11 „

De ontvangsten gedurende verslagmaand van het Havenwezen en den Baggerdienst vertoonen beide een mindere opbrengst dan in de maand April 1930 en wel resp. van f 0.44 m/m en f 0.09 m/m. Op het einde van het viermaandsch tijdvak was resp. f 0.69 m/m en f 0.48 m/m minder ontvangen dan in de overeenkomstige periode van 1930.

Vergeleken bij 1/12 der raming bleven de ontvangsten van het Havenwezen daarbij f 0.66 m/m ten achter; die van den Baggerdienst gingen f 0.02 m/m daarboven uit. De totaalontvangsten over de eerste vier maanden van 1931 bleven bij het Havenwezen f 0.04 m/m, bij den Baggerdienst f 0.18 m/m beneden 1/3 der jaarraming.

De dienst voor W. en E. bracht in de maand April f 0.02 m/m minder op dan in 1930; de ontvangsten der Landsdrukkerij bedroegen f 0.02 m/m meer. Voor het afgelopen viermaandsch tijdvak komt men bij W. en E. tot een meerdere opbrengst van f 0.08 m/m;

de ontvangsten der Landsdrukkerij over deze periode bedroegen eveneens f 0.08 m/m meer.

Met 1/3 der jaarraming vertoonen bovengenoemde bedrijven beide een nadeelig verschil en wel resp. f 0.49 m/m en f 0.52 m/m.

De groep allerlei middelen bracht in de afgelopen maand f 0.11 m/m minder op dan in April 1930; voor het tijdvak Jan./April bedraagt het nadeelig verschil f 1.1 m/m.

Van de onder deze rubriek genoemde onderdeelen, bedroegen de ontvangsten uit mijnconcessies f 0.24 m/m, die der Wees- en Boedelkamers f 0.08 m/m en die der schoolgelden f 0.12 m/m meer; die uit afstand van grond f 0.01 m/m, uit heffing van gesloten werkovereenkomsten f 0.14 m/m, uit afkoop heerendiensten in de buitengewesten f 0.62 m/m, uit loods- en bakengelden f 0.32 m/m en uit de groep diversen f 0.46 m/m minder dan in het overeenkomstig viermaandsch tijdvak van 1930.

De overige cijfers dezer groep geven wegens de geringe verschillen geen aanleiding tot afzonderlijke bespreking, terwijl een vergelijking met de ramingscijfers bij deze groep niet mogelijk is.

Tenslotte zij nog opgemerkt, dat alle middelen tezamen op het einde der verslagperiode bij 1/3 gedeelte der jaarraming f 85.73 m/m ten achter bleven. Hier van komt f 47.29 m/m op rekening der belastingen, waarbij dient te worden aangeteekend, dat de kohierbelastingen eerst later in het jaar ruimer plegen te vloeien.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

VOOR HET EINDE VAN HET MORATORIUM.

Dr. Carl Krämer te Hamburg schrijft ons:

Het artikel over het moratorium in Duitschland, dat twee weken geleden in dit tijdschrift werd gepubliceerd, besloot met de opmerking, dat Duitschland zijn betalingen gestaakt had en dat niemand kon weten, wanneer en onder welke omstandigheden het deze weer zou opnemen. Kenmerkend voor den ernst van de vraagstukken, die heden ten dage in Duitschland om een oplossing vragen, is, dat deze uitspraak op eenige uitzonderingen na nog steeds geldig is. Laten wij probeeren den tegenwoordigen toestand na te gaan en te analyseeren.

De vertrouwenscrisis, die voor den politieken en economischen toestand van de wereld sedert maanden, eigenlijk reeds sedert de onderhandelingen over het Youngplan, typeerend is, uitte zich, wat Duitschland betreft, van het begin af aan in twee vormen. In de eerste plaats in den vorm van opzegging van buitenlandse credieten en verder in een versterkte terughoudendheid van het binnenland bij de belegging van zijn middelen in Rijksmarken. Het terugtrekken van buitenlandse credieten uit Duitschland duurt practisch reeds tamelijk lang. Het jaar 1930 bracht reeds per saldo een afvloeien van credieten op korten termijn (daarentegen een vermeerdering van langlopende credieten), dat in het bijzonder door de verkiezingen van den Rijksdag van September 1930 werd versterkt en ook in de eerste maanden van 1931 nooit tot staan is gekomen.

Ook het binnenland is niet eerst in den laatsten tijd tot belegging van zijn spaargelden in het buitenland overgegaan; deze tendens had reeds in 1930 een aanzienlijken omvang aangenomen. Zodoende was de monetaire positie van Duitschland reeds verzwakt, toen einde Mei 1931 de acute crisis begon, welke wij in ons vorig artikel hebben beschreven¹⁾. De Rijksbank heeft er niet krachtadig naar gestreefd om beide tendenzen met doelmatige middelen te bestrijden en zoo konden zij zich ongestoord wederzijds versterken en tenslotte tot een uitgesproken paniek leiden. Dit tijdstip was gekomen, toen de Darmstaedter-

¹⁾ Zie E.-S. B. van 22 Juli jl.

und Nationalbank op 13 Juli haar loketten sloot, waarop een run op alle andere credietinstellingen begon, die de regering noodzaakte bankvacantiedagen in te stellen, dat wil, practisch gesproken, zeggen, een moratorium voor bijna alle betalingen, met uitzondering van die van loonen, salarissen en belastingen, af te kondigen.

Wie de ontwikkeling tot op heden en de onderhandelingen van 11 en 12 Juli nauwkeurig heeft gevolgd, zal der meening zijn toegedaan, dat zoowel de sluiting van de Danatbank als de moratoriumverklaring vermeden hadden kunnen worden. Nadat zij echter eenmaal hadden plaatsgevonden, was het vertrouwen in de zekerheid van het Deutsche crediet ten zeerste geschokt en moest men wel tot de overtuiging komen, dat het gemakkelijker zou zijn een moratorium af te kondigen dan het weder op te heffen. Wat in de eerste plaats de buitenlandsche crediteuren aangaat, die midden Juli nog steeds ongeveer R.M. 7 milliard op korten termijn in Duitschland hadden uitstaan, zoo was het natuurlijk na deze gebeurtenissen de eerste taak van de regering om hen ertoe te bewegen, geen verdere credieten terug te trekken. Dit doel heeft de regering zich dan ook op de conferentie te Londen gesteld en hierbij den steun van Engeland en de Ver. Staten gekregen.

Nadat bij de Engelsche en Amerikaansche banken reeds z.g. „Stillehaltungs“-consortia waren gevormd, is eenige dagen geleden de „Stillehaltungs“-commissie van de B.I.S. ingesteld, waarin vertegenwoordigers van tien landen zitting hebben en die tot taak heeft de „Stillehaltungs“-onderhandelingen met de Deutsche banken te voeren en de afwikkeling van de in Duitschland gebleven credieten te controleeren. De onderhandelingen duren nog voort, nadat met Engeland en de Ver. Staten principiële overeenstemming is verkregen en betreffen in hoofdzaak de vraag, in hoeverre het voor de buitenlandsche crediteuren mogelijk zal zijn om hun credieten van een Deutsche bank naar een andere over te brengen. In dit verband speelt ook het aan de „Golddiskontbank“, verleende crediet, waarvoor het gheele Deutsche bedrijfsleven tot een bedrag van R.M. 500 millioen borg staat, een rol.

De Rijksbank heeft dus sedert 13 Juli nog nauwelijks aanzienlijke bedragen aan deviezen behoeven af te geven. Niettemin is het haar ook niet gelukt nieuwe valutareserves te vormen, omdat wegens het binnenlandsche moratorium niemand gedwongen kan worden, zijn deviezen- of goederenbezit te realiseeren. Het groote nadeel van een wettelijke beperking van het betalingsverkeer is natuurlijk daarin gelegen, dat ook diegene ervan gebruik maakt, die op zichzelf tot betalen in staat is; zoodoende vindt een algemeene ontredding van de betalingsmoraal plaats. Met het oog hierop streeft men er in Duitschland naar — nadat met betrekking tot de „Stillehaltung“ van de buitenlandsche crediteuren eenig resultaat is bereikt — om den toestand van de wettelijke betalingsbeperking zoo spoedig mogelijk te overwinnen. Nu werd echter reeds boven uiteengezet, hoe groot de moeilijkheden zijn, die practisch aan een dergelijken stap zijn verbonden. Want indien het betalingsverkeer zou worden vrijgegeven, zou bij het heerschende wantrouwen een run van de deposito-houders en crediteuren op de credietinstellingen plaatsvinden en men moet daarom van tevoren weten, hoe en op welke wijze men hierop zal reageeren.

Principiël bestaan er twee mogelijkheden. Of de Rijksbank verklaart, dat haar tegenwoordige wisselen belceningsportefeuille reeds zoo groot is (meer dan 40 pCt. van alle zich in omloop bevindende wissels zijn in het bezit van de Rijksbank) en voor haar zoo'n risico medebrengt, dat zij niet bereid is verder wissels te disconteeeren en effecten te beleenen. Daarmede zou zij weigeren, nieuwe betalingsmiddelen in het verkeer te brengen en het zou aan elke credietin-

stelling worden overgelaten met haar crediteuren en deposito-houders tot een accoord te komen. Dit zou m.a.w. beteekenen, dat een groot deel van de kapitalen, die sedert 1924 in Duitschland werden belegd, niet kunnen worden terugbetaald. In elk geval zou een ernstige catastrofe hiervan het gevolg zijn, een aantal ondernemingen zou moeten verdwijnen en het leger der werklozen zou tijdelijk enorm aangroeien. Tenslotte zouden echter de soliede deelen van het Deutsche bedrijfsleven overblijven, en het is te hopen, dat deze dan ook door verstandige hervormingen op economisch-politiek gebied zouden worden ondersteund. Men kan echter veilig aannemen, dat de regering dezen weg niet zal inslaan, ofschoon hij op den langen duur de enig juiste is.

De tweede mogelijkheid bestaat daarin, dat de Rijksbank zich bereid verklaart, aan alle tot haar gerichte aanvragen te voldoen, om de verschillende credietinstellingen liquide te houden. Nu behoeft men daarover niet in het onzekere te verkeerden, dat op deze wijze voor aanzienlijke bedragen aan nieuwe betalingsmiddelen in het verkeer zouden worden gebracht. De tegenwoordige omloop van betalingsmiddelen bedraagt ongeveer R.M. 6 milliard en het is aan geen twijfel onderhevig, dat hij binnen enkele dagen tot R.M. 10 milliard en hooger zal aangroeien, wanneer alle banken, spaarbanken en andere credietorganisaties ieder bedrag onbeperkt in contanten zouden uitbetalen.

Het spreekt vanzelf, dat de Rijksbank in dit geval gedwongen zou zijn, haar disconto en beleeningsrente nog aanzienlijk te verhoogen. Ook deze maatregel zou echter naar onze meening niet voldoende zijn om een inflationistische prijsstijging en een daling van den Markenkoers — ondanks alle voorschriften over den deviezenhandel — tengevolge van een aanzienlijke uitzetting van de circulatie te verhinderen. Indien spaargelden, die voorheen slechts als vermogensvoorraad hebben gediend, in contanten worden uitbetaald, ontstaat hierdoor nieuwe koopkracht; deze koopkracht zal zelfs, indien meer biljetten dan tevoren zouden worden opgepot, de prijzen van de gekochte goederen of waarden (bijv. buitenlandsche bankbiljetten of deviezen) moeten opdrijven.

Bovendien is het uit ervaring bekend, dat bij een — misschien in den aanvang geringe — verruiming van de geldcirculatie spoedig een grootere uitbreiding van de creatie van bankgeld (z.g. credietinflatie) aansluit. Ook deze weg tot het volledige herstel van het betalingsverkeer, onder gelijktijdige aanzienlijke verhooging van het disconto, is dus niet zeer goed begaanbaar, wegens het gevaar voor inflatie, dat hierbij kan ontstaan.

Daar noch het een noch het ander mogelijk is, blijft slechts de weg tot een compromis over. De regering schijnt hem daarin te hebben gevonden, dat zij het vrije betalingsverkeer eerst alleen weder voor crediet op roerende goederen wil herstellen, de spaarbanken de beperking bij uitbetaling in contanten blijft opleggen en ook de effectenbeurs voorloopig niet weder opent; natuurlijk zal ook het deviezenverkeer geheel onder staatscontrole blijven. Daarentegen zal het in den loop der eerste week van Augustus weder mogelijk zijn, in het onderlinge verkeer van de credietbanken en de groote particuliere banken tot elke remise en zoo mogelijk ook tot elke uitbetaling in contanten over te gaan. Hiertoe werden drie soorten van maatregelen genomen:

1. Hulpverlening van het Rijk en andere publiekrechtelijke instellingen voor de bijzonder getroffen banken (Rijksgarantie voor de Danatbank, overneming van R.M. 300 millioen preferente aandelen van de Dresdner Bank, Sächsische Staatsbank-Adca, Schröder Bank-Bremischer Staat, enz.).

2. Hoofdelijke aansprakelijkheid van de grootere banken en bankinstellingen, welke door de oprichting

van de Akzept- und Garantiebanc effectief is geworden. Deze bank werd opgericht, om een nieuwe basis voor de credietuitbreiding der Rijksbank te vormen. De banken zullen moeite doen om haar veranderingen op de cliënten door een wisselverbintenis van den schuldenaar te waarborgen; deze wissels worden door de Akzept- und Garantiebanc geaccepteerd en aan de Rijksbank aangeboden.

3. Bereidverklaring van de Rijksbank, om op basis van de verhoogde rentetarieven (disconto 15 pCt., beleeningen 20 pCt.) „aan alle grootbanken direct of door de Akzept- und Garantiebanc door geregelde wissel-discontoeering die bedragen ter beschikking te stellen, die zij bij het herstel van het geheele betalingsverkeer noodig zullen hebben”.

Tot zoover waren op 2 Augustus de voorbereidende werkzaamheden gevorderd. Of het experiment succes zal hebben, kan pas worden beoordeeld, wanneer de maatregelen eenige dagen praktisch hebben gewerkt. Hierbij dient in het oog te worden gehouden, dat 9 Augustus, de dag van het volksreferendum in Pruisen, een keerpunt van politieke beteekenis kan worden.

DE BELEGGINGEN VAN DE AMERIKAANSCH BANKEN IN ONROERENDE GOEDEREN.

(*Speculaties met termijn-deposito's; wettelijke hervormingen noodzakelijk*).

Prof. H. Parker Willis te New-York schrijft ons:

Er heerscht heden ten dage geen verschil van meening over het feit, dat één van de meest roekeloze en gevaarlijke elementen van wanbeheer van de banken gedurende de aan de crisis van 1929 voorafgaande periode verband hield met de „boom” in onroerende goederen in het Zuiden en Westen van de Ver. Staten, welk wanbeheer te wijten was aan de overijde pogingen van de groote en kleine bankiers om de snelle uitbreiding van de steden en dorpen, waar zij gevestigd waren, te financieren. Deze politiek leidde tot het vastleggen van enorme bedragen in onroerende goederen, die geen liquide bezit vormden, omdat het niet mogelijk was bij verkoop van het zakelijk onderpand of van het verhypothekerde bezit voldoende middelen te verkrijgen, om de daarop rustende bankschulden af te lossen. De déconfiture van banken te Chicago, waarbij het noodzakelijk was om twee vrij groote banken met twee andere te fusioneerden, terwijl ongeveer dertig andere haar deuren sloten, is toe te schrijven aan moeilijkheden, welke direct voortvloeiden uit de waardedaling van onroerende goederen.

Het begin in de ontwikkeling van dit gebrekkig inzicht in bankbeleid lag in de Federal Reserve wet, waarbij aan alle aangesloten banken vergunning werd verleend (voor zooverre in overeenstemming met de wetten van de staten, waaronder zij ressorteerden) om deposito's op termijn aan te nemen en te houden met een reserve van slechts 3 pCt. Dit nieuwe bankbedrijf ontwikkelde zich zeer snel na den wereldoorlog en deed ook het verlangen opkomen naar tweeërlei wijziging, niet slechts van de Federal Reserve en Nationale bankwetten, doch tevens van de bankwetten der verschillende staten. Deze wijzigingen behelsden:

1. de wenschelijkheid om de groote der bedragen, die als spaargelden (saving funds) worden opgenomen en de voorwaarden voor de terugbetaling daarvan te veranderen; en

2. de wenschelijkheid om de wijze van belegging van de zoo verkregen bankgelden te veranderen.

Als voorbeeld voor de gezochte en verkregen veranderingen, wat het eerste punt betreft, zij genoemd de verruiming van het begrip termijn-deposito, waardoor steeds meer fondsen onder dat hoofd konden worden begrepen. Bijna de helft van alle deposito's van de bij het Federal Reserve Stelsel aangesloten banken staat op een basis van een reserve van 3 pCt. of min-

der, terwijl nauwelijks iets meer dan de helft aan de vereischte reserve van 7, 10 of 13 pCt., afhankelijk van de ligging van de bank, is onderworpen. Anderzijds bereikte de vraag naar verruiming van de beleggingsvoorschriften haar hoogtepunt in de z.g. McFadden Wet van 1927, volgens welke de helft van alle termijn-deposito's in eerste hypotheeken op onroerende goederen in steden mocht worden belegd. Dit leidde er natuurlijk toe, dat de bankiers, en speciaal de kleinere bankiers, in de groote steden, vooral in het Midden-Westen, krachtige pogingen in het werk stelden, om den omvang van hun termijn-deposito's uit te breiden en deze aan te wenden voor de ontwikkeling van onroerende goederenzaken.

Nog een andere zijde van dit vraagstuk verdient de aandacht. Onder leeningen op onroerende goederen worden gewoonlijk verstaan rechtstreeksche leeningen met bankgeld en met een eerste hypotheek op het eigendom als onderpand. In de laatste jaren had deze wijze van leenen, hoewel nog zeer gebruikelijk, vooral wat de grootere leeningen betreft, te concurreren met de pandbrieven, die werden uitgegeven om het bedrag van een groote hypotheek in kleine eenheden te verdeelen. Dergelijke pandbrieven werden door vele banken gekocht en parisseeren onder het hoofd „Effectenportefeuille” („Investments”). Zij werden eveneens gebruikt als zakelijk onderpand voor leeningen, die door de houders van dergelijke pandbrieven bij de betreffende banken werden opgenomen. De voorschotten op onderpand van pandbrieven belopen in totaal meer dan een derde van de bedragen, die door de bij het Federal Reserve Stelsel aangesloten banken op onderpand van aandelen en obligaties zijn uitgeleend.

De fundamenteele moeilijkheid bij deze soort leeningen is, dat zij ongelijkmatig zijn beschermd. Dit wil niet zeggen, dat al deze leeningen geen behoorlijk onderpand hebben, doch alleen dat dit bij een zeer groot percentage ontbreekt. De reden hiervoor is te vinden in de groote waardedaling van grondstukken in bijna alle steden en dorpen in de Ver. Staten. De waarde van bouwland is nu bijna overal — na een daling, die bijna 10 jaren heeft geduurd — ongeveer weer op het niveau van 1913. Men meende gewoonlijk, dat de waarde van den stedelijken grond en eigendommen, niet onderworpen was aan dezelfde factoren, die de waarde van bouwland bepaalden; bijgevolg bleef de stedelijke landwaarde in verschillende plaatsen stijgen tot de crisis van 1929. Thans is er in de meeste steden van de Ver. Staten teveel gebouwd, hoewel niet gelijkmatig. Dit heeft tengevolge, dat, terwijl er eenerzijds nog gebrek aan huizen van bepaalde groote heerscht, er anderzijds teveel gebouwen zijn — of, m.a.w. er is alle aanleiding voor een depressie in het bouwbedrijf. Welken omvang een dergelijke depressie kan aannemen, is eenigszins na te gaan uit het groote percentage der beschikbare bankgelden — blijkende uit de reeds vermelde cijfers — dat voor uitbreiding der onroerende goederenzaken is gebruikt.

Men dient bovendien niet te vergeten, dat het Federal Reserve Stelsel als één geheel waarschijnlijk niet meer dan 60 pCt. van de bankactiva van het land bezit, terwijl de buiten het Stelsel staande banken zich ongetwijfeld eerder in meerdere dan in mindere mate met onroerende goederenzaken hebben ingelaten dan de aangesloten banken. De op deze wijze overbelaste banken waren klaarblijkelijk niet in staat het in haar bezit zijnde onderpand te realiseeren, omdat het bezit in vele gevallen, zelfs indien deze zonder kosten door den leener aan haar was overgedragen, niet voldoende kon opbrengen om de geheele hoofdsom terug te betalen. Het zal inderdaad in niet weinig gevallen moeilijk zijn het onderpand te verkoopen, alvorens de depressie voorbij is. In één woord, de banken hebben een groot deel van haar activa belegd in waarden, welke nu „bevroren” blijken te zijn.

Al deze gebeurtenissen wijzen op de noodzakelijkheid om paal en perk te stellen aan de tegenwoordige wijze van financiering van de speculatie in onroerende goederen met behulp van termijn-deposito's. De kleine banken in het land bezitten niet de voor de bestudeering en voor een zorgvuldige selectie van hypotheek noodzakelijke organisatie.

Men heeft voorgesteld om uitsluitend gegarandeerde hypotheek toe te laten als onderpand of belegging van de deposito's der banken. Dergelijke gegarandeerde hypotheek zijn echter in hoofdzaak in de groote steden, doch niet in de kleinere steden en dorpen te verkrijgen.

De schade, veroorzaakt door de McFadden Act van 1927, die de voorschriften betreffende de belegging van bankgelden in stedelijke grondstukken aanzienlijk heeft verruimd, is zeer groot. Wijziging van deze wet in dier voege, dat de terugtrekking van deze gelden mogelijk wordt, nu zij voor langen tijd bevroren zijn, is echter zeer moeilijk. Intusschen schijnt bescherming van toekomstige spaardeposito's door de instelling van een nauwkeuriger en beter controle-systeem dringend noodzakelijk.

(Nadruk verboden)

DE ONTWIKKELING VAN DE ELECTRICITEITS-INDUSTRIE IN ZUID-AFRIKA.

De Heer E. Rosenthal te Johannesburg schrijft ons:

Geen van de nieuwe overzeesche en weinige der oude landen kunnen, wat het gebruik van electriciteit betreft, op zulk een verleden bogen als Zuid-Afrika.

Slechts weinigen zijn bekend met het feit, dat er reeds in 1880 op het station te Kaapstad booglampen in gebruik waren, dat de eerste telefooncentrale in 1881 te Port Elizabeth werd opgericht, de eerste waterkrachtinstallatie in 1885 te Tafelberg, de eerste radio-zender in 1897 en het eerste X-stralen apparaat in 1899 in gebruik werd genomen. De meesten van deze nieuwigheden bleven niet slechts wetenschappelijke curiositeiten, doch werden spoedig populair. De electrotechniek bestaat reeds meer dan een halve eeuw in Zuid-Afrika, terwijl het stroomverbruik per hoofd der bevolking voor blanken (1200 eenheden per jaar) overeenkomt met dat van de Ver. Staten, Noorwegen, Canada en Zweden, en zelfs hooger is dan dat van Groot-Brittannië.

De Zuid-Afrikaansche ingenieurs werden echter jaren lang in hun pogingen tot ontwikkeling van de electriciteitsindustrie belemmerd door hun onbekendheid met de groote natuurlijke bronnen, geschikt voor plaatselijke krachtopwekking. De eerste centrales moesten goede stoomkolen uit Engeland invoeren.

Eerst tegen het einde van de tachtiger jaren werden eenige van de grootste kolenbeddingen ter wereld in Transvaal, het Noorden van den Oranjë Vrijstaat en Natal ontdekt, zoodat de kleinere mijnen te Stormberg en Molteno, in de Kaapkolonie, die minderwaardige kolen leverden, konden worden gesloten.

In Zuid-Afrika was de vraag naar electriciteit van de zijde der industrie destijds zeer gering. Slechts die van het diamantgebied in de buurt van Kimberley was van betekenis. Deze stad volgde het voorbeeld van Kaapstad voor de elektrische verlichting van straten en fabrieken. Omstreeks 1889 begon ook het goudgebied aan den Witwatersrand met electricificatie, waardoor het thans een van de beste krachtbronnen ter wereld bezit.

De firma Siemens was steeds in sterke mate betrokken bij de ontwikkeling van de electrotechnische industrie in Zuid-Afrika. In 1860 installeerde zij de eerste telegraaflijn en in 1885 diende zij het ontwerp voor de reeds genoemde waterkrachtcentrale te Tafelberg bij den Gemeenteraad in, zulks in verband met de dure en slechte kolen, terwijl zij tevens controleerend belang had bij het eerste generatorenstation te Johannesburg.

De electricificatie-plannen van Zuid-Afrika kenmerkten zich langen tijd door twee tendenzen, t. w. voorkeur voor groote elektrische centrales en afkeerigheid van particulieren eigendom daarvan. Dit wil niet zeggen, dat er van den stelregel, grootbedrijf en onteigening door de regeering, nooit wordt afgeveken, doch het is duidelijk, dat in verband met de technische moeilijkheden bij overbrenging over lange afstanden, het particulier initiatief niet wenschelijk was.

Bijgevolg zijn de Public Utility Companies, die in de Ver. Staten veelvuldig voorkomen, in Zuid-Afrika een uitzondering, terwijl de bestaande maatschappijen geneigd waren haar concessie aan staat of gemeente over te dragen. Tengevolge van de geringe bevolking liggen de steden over het geheele land verspreid, zoodat, ondanks de neiging tot aaneensluiting, vele dorpen nog kortgeleden zich door technische moeilijkheden genoodzaakt zagen om zelf centrales op te richten.

Nadat de eerste centrales te Kaapstad, Kimberley en Johannesburg in werking waren gesteld, werd dit voorbeeld door vele andere steden gevolgd. Durban, Pietermaritzburg, East London en Pretoria bezaten eveneens reeds vóór 1900 elektrische centrales. Daarna nam de vraag naar electriciteit in Zuid-Afrika plotseling sterk toe, waardoor de meeste dorpen tusschen de Kaap en Zambesi elektrische centrales oprichtten of plannen daarvoor uitwerkten. In de Unie van Zuid-Afrika bestaan thans ruim 100 gemeentelijke centrales, terwijl Rhodesia en het Mandatsgebied van Zuid-West-Afrika (de vroegere kolonie van Duitschland) er ook nog ettelijke tientallen bezitten.

Cecil John Rhodes heeft in de negentiger jaren de mogelijkheid van de aanwending der groote Victoria Watervallen op de Zambesi-rivier voorzien. Deze watervallen, met een breedte van 1 mijl en een hoogte van 450 voet, zijn veel grooter dan de Niagara watervallen.

Men heeft berekend, dat de Victoria watervallen 600.000 P.K. electriciteit kunnen opwekken. Kort na den Boerenoorlog verleende de regeering van Rhodesië aan een voor dit doel opgerichte maatschappij concessie tot exploitatie van deze watervallen. De goudvelden van Witwatersrand, 600 mijlen daarvan verwijderd, waren het eenige gebied in Zuid-Afrika, dat een dergelijke hoeveelheid energie kon absorbeeren.

Het groote industrie-centrum van Main Reef met zijn bijna onafgebroken mijnenreeks, 50 mijl lang, was bereid den geheelen door de ontworpen centrale te Rhodesië op te wekken stroom af te nemen.

Te dien einde werd in 1906 de Victoria Falls & Transval Power Co. Ltd. in Engeland opgericht, met een kapitaal van £ 3.000.000. De stand der techniek bleek echter nog niet opgewassen tegen deze taak, om over zoo'n afstand de energie over te brengen. Nadat de Victoria Falls Company (of de V. F. P., zooals zij algemeen in Zuid-Afrika wordt genoemd), haar moeilijkheden aan de regeering van Rhodesia had kenbaar gemaakt, verkreeg zij vergunning om de exploitatie van den waterval voor onbepaalden tijd uit te stellen. In plaats daarvan schonk zij haar aandacht aan de oprichting van een groote krachtinstallatie met centrales in de buurt van den Witwatersrand.

De concessie werd evenwel niet ingetrokken, zoodat zij ook thans nog van kracht is. Het is mogelijk, dat de kortgeleden in exploitatie genomen koper-velden in Noord-Rhodesia hiervoor binnenkort een afzetgebied zullen vormen. Zij zijn slechts 400 mijl van de Zambesi verwijderd. Gedurende de daaropvolgende jaren heeft de V.F.P. elektrische centrales te Brakpan, Simmerpan, Rosherville, Vereeniging en Witbank, aan den Witwatersrand, opgericht, wier capaciteit resp. 41.500, 53.500, 59.000 en 80.000 P.K. bedraagt.

De naburige kolenmijnen van Transvaal leverden tegen zeer billijke prijzen kolen (6 d. en 1 sh. per ton), terwijl het net van onderstations, transformatoren, enz. door bovengrondse geleidingen van 80.000 volt werd aaneengeschakeld, zoodat er geen risico meer bestaat voor bedrijfsstoring tengevolge van een defect in een der afzonderlijke fabrieken.

Behalve Johannesburg verklaarden niet alleen de mijnen en fabrieken doch ook de steden en dorpen van Witwatersrand zich bereid, den benodigden stroom van de V.F.P. te betrekken en hun eigen kleine centrales te sluiten.

De kracht bedraagt thans 400.000 P.K. en de stroomverkoop ongeveer 1.900.000.000 eenheden per jaar, terwijl beide snel blijven stijgen. Het gebied, dat wordt voorzien, heeft een oppervlakte van ongeveer 1.700 vierkante mijlen en een bevolking van 700.000 zielen.

Het stroomverbruik van de groote goudproducenten is enorm. De Crown Mines (één concern) gebruiken jaarlijks veel meer electriciteit dan de stad Birmingham in Engeland met een bevolking van 1 miljoen zielen!

De hoogspanningskabels worden tegenwoordig niet alleen dwars door het land en van stad tot stad gelegd, doch tevens onder den grond met spanningen van duizenden volts, waardoor op machines en stroomverlies sterk kan worden bezuinigd.

Behalve krachtopwekking in den vorm van electriciteit, legt de Victorian Falls Company zich toe op de levering van samengeperste lucht in groote hoeveelheden over verren afstand aan de goudvelden voor rotsboren en soortgelijke toestellen. Hiervoor zijn dynamo's van 85.000 P.K. noodig.

De electriciteitsstarieven zijn aan de goedkeuring van den staat onderworpen, op welk punt wij hieronder nog terugkomen. Bij de voorziening van de talrijke steden van Witwatersrand (waarvan eenige meer dan 50.000 inwoners tellen) neemt de V.F.P. vaak genoegen met de levering van den stroom, terwijl zij de distributie aan de gemeenten overlaat.

Het mag verwonderlijk schijnen, dat Johannesburg, het belangrijkste centrum van de goudvelden, de voorkeur geeft aan een eigen krachtcentrale, onafhankelijk van genoemde maatschappij. Dit is in hoofdzaak aan redenen van politieke aard toe te schrijven, o.m. de vrees voor het ontstaan van werkloosheid tengevolge van vermindering van de 1.000 bij de gemeentebedrijven te werk gestelde arbeidskrachten. Johannesburg is er tot dusverre in geslaagd, weerstand te bieden aan de pressie, die bijna voortdurend door de V.F.P. op haar wordt uitgeoefend.

De regering van Zuid-Afrika besloot kort na den oorlog om haar politiek in twee opzichten te wijzigen, namelijk om het geheele spoorwegnet langzamerhand te electrificeren (dit heeft thans een lengte van ongeveer 13.000 mijlen) en de electriciteitsindustrie geleidelijk te nationaliseeren.

In de eerste plaats werd vergunning verleend tot electrificatie van de lijn Glence—Pietermaritzburg, Natal (174 mijlen), in verband met den enormen kolenuitvoer en het vervoer van delfstoffen. De bekende Engelsche ingenieursfirma Merz & Mac'allan hield toezicht op de werkzaamheden en op de maatregelen voor de oprichting van een groote centrale in de onmiddellijke nabijheid der kolenvelden te Colenso, bekend uit den Boerenoorlog.

In 1922 werd een aanvang gemaakt met de werkzaamheden, die vier jaren duurden. Het werk werd zeer modern uitgevoerd, waardoor de begrotingen van het Parlement verre werden overtroffen. Het electrificatie-ontwerp van Natal kost bijna £ 5.500.000.

Tijdens deze werkzaamheden nam het Zuid-Afrikaansche parlement eene electriciteitswet aan, welke op Amerikaanschen leest was geschoeid.

Aan deze wet lag ten grondslag, dat het land van electriciteit moest worden voorzien door een betrek-

kelijk klein aantal centrales, aaneen te schakelen, zoodra hieraan behoefte zou ontstaan, ter vervanging van de kleine centrales, en dat de Electricity Supply Commission en de Electricity Control Board toezicht op de ontwikkeling zouden uitoefenen. Particulieren verloren het toezicht op het gebruik van de watervallen (behoudens bescherming van bestaande rechten), terwijl de leden van den nieuwen raad, door de regering benoemd, gemachtigd werden den bouw van nieuwe centrales, den aanleg van electricische geleidingen, de vaststelling van prijslijsten en het verlenen van vergunningen aan nieuwe ondernemingen te bekrachtigen. In de eerste plaats kreeg de Electricity Supply Commission, wier hoofdkantoor te Johannesburg is gevestigd, het privilege tot het oprichten en exploiteeren van centrales en den verkoop van stroom.

Onder deze wet ging de centrale van de Zuid-Afrikaansche spoorwegmaatschappij te Colenso in haar handen over. Zij begon aanstonds met de electriciteitsvoorziening van de steden langs de spoorbaan en met uitbreiding van haar programma. Zij hoopt tevens alle boeren in dit gebied van stroom te kunnen voorzien.

De schatkist leent aan de Commissie de voor bouwdoeleinden benodigde middelen. Tot dusverre heeft zij £ 8.000.000 in machines en installaties geïnvesteerd, welk bedrag nog sterk zal stijgen.

Op de electrificatie van de hoofdlijn van Natal volgde die van het spoorwegnet van Kaapstad, dat dank zij de verspreide ligging van de voorsteden het grootste in het land is. Twee-en-twintig mijlen werden geëlectrificeerd. Voorloopig werd de verdere uitbreiding stopgezet, doch zoodra betere tijden aanbreeken, zal het werk worden voortgezet. Uiteindelijk zal het geheele spoorwegnet van Zuid-Afrika geëlectrificeerd worden.

De Commissie is met haar bouwprogramma aanzienlijk gevorderd. Te Witbank, Durban, Colenso, Kaapstad, Sabie heeft zij centrales gebouwd, zoodat zij thans bijna alle belangrijke industriële centra voorziet.

Ten behoeve van de vele kleine welvarende goudmijnen in het bergachtige Pilgrim's Rest district, in Noord-Transvaal, heeft zij een electricische waterkrachtcentrale te Sabie opgericht. Dank zij de betrekkelijke schaarschte aan water in Zuid-Afrika, is het bijna uitgesloten, dat de kolen binnenkort door waterkracht-energie zullen worden vervangen. De groote, hoewel afgelegen, watervallen te Aughrabies in Oranje Vrijstaat en de Tzitza watervallen te Pondoland bieden intusschen groote mogelijkheden voor de toekomst.

De markt voor electrotechnische machines wordt in hoofdzaak beheerscht door Groot-Brittannië (£ 1.600.000), de Ver. Staten (ongeveer £ 1 miljoen) en Duitschland (£ 260.000 per jaar). In den laatsten tijd viel er in de steden een groote vooruitgang waar te nemen ten aanzien van het gebruik van electriciteit voor huishoudelijke doeleinden.

Overal wordt reclame gemaakt voor het gebruik van electriciteit voor huishoudelijke en industriële doeleinden. In de belangrijkste centra bestaan bureaux, die gratis inlichtingen verstrekken, op gemakkelijke betalingsvoorwaarden toestellen verkoopen en gratis demonstreeren. Tengevolge van goede verkoopmethoden heeft het stroomverbruik van Durban dat van Johannesburg, dat een driemaal grootere bevolking heeft, overtroffen.

Het Nederlandsche concern Philips trad gedurende de laatste jaren sterk op den voorgrond door haar goede verkoopprogramma voor electricisch licht, X-stralen en radio-artikelen. (Voor dit laatste artikel zal zij geleidelijk de eerste plaats innemen).

Zuid-Afrika gaat een groote toekomst op electriciteitsgebied tegemoet en de bestudeering van het land door overzeesche industriëlen loont zeer zeker de moeite.

AANTEKENINGEN.

De Openbare Financiën van Nederlandsch-Indië.

(Jaarverslag van De Javasche Bank).

In het nummer van de vorige week gaven wij de beschouwingen weer van den President van De Javasche Bank over de handelsbeweging van Ned.-Indië. Thans laten wij zijn meening volgen over de Openbare Financiën van Ned.-Indië, die thans, in verband met de te verwachten tekorten, in het middelpunt van de belangstelling staan.

Met betrekking tot de Staatsfinanciën vertoont de afgelopen vijfjarige periode het beeld eener kentering van gunstig naar ongunstig.

	Zuivere gewone uitgaven.	Ontvangsten Gewonen Dienst.
1926	f 437.860.000.—	f 538.087.000.—
1927	„ 472.726.000.—	„ 518.614.000.—
1928	„ 510.213.000.—	„ 549.672.000.—
1929	„ 514.993.000.—	„ 525.796.000.—
1930	„ 523.995.000.—*)	„ 439.302.000.—*)

*) Voorloopige cijfers.

Voor een zuiver beeld behoeven de vorenstaande cijfers echter eenige correcties in dien zin, dat de baten uit bijzondere, thans weggefallen bronnen, t.w. de afgeschafte productenbelastingen en de oorlogswinstbelasting zoowel in Indië als in Nederland, uitgeschakeld dienen te worden, waartegenover de extra schulddeging in 1928 ten bedrage van f 13.000.000.— in mindering van de uitgaven moet worden gebracht. De gecorrigeerde cijfers luiden dan als volgt:

	Zuivere gewone uitgaven.	Ontvangsten Gewonen Dienst.
1926	f 437.860.000.—	f 537.996.000.—
1927	„ 472.726.000.—	„ 517.976.000.—
1928	„ 497.213.000.—	„ 526.730.000.—
1929	„ 514.993.000.—	„ 524.386.000.—
1930	„ 523.995.000.—*)	„ 438.706.000.—*)

*) Voorloopige cijfers.

De saldi van den Gewonen Dienst ontwikkelden zich derhalve op basis van de huidige bronnen van inkomsten als volgt:

	Saldi Gewonen Dienst.	
1926	f 100.136.000.—	voordeelig
1927	„ 45.250.000.—	„
1928	„ 29.517.000.—	„
1929	„ 9.393.000.—	„
1930	„ 85.289.000.—	nadeelig.

De batige saldi zijn vrijwel uitsluitend te danken aan de bedragen, welke de belastingen en de baten uit tin boven de raming oprachten; de ongunstige resultaten over 1930 daarentegen werden mede veroorzaakt door de teruglopende inkomsten uit andere bronnen, in het bijzonder door de vermindering van opbrengst bij enkele andere producten en door de lagere ontvangsten der Staatsspoorwegen.

	Batig saldo belasting raming	Batig saldo tiubaten raming	Totaal
	in f 1000		
1926....	+ f 64.923	+ f 28.602	+ f 93.530
1927....	+ „ 30.153	+ „ 29.521	+ „ 59.674
1928....	+ „ 25.689	+ „ 1.511	+ „ 27.200
1929....	+ „ 16.925	+ „ 3.297	+ „ 13.628
1930....	— „ 25.711*	— „ 22.214*	— „ 47.925

*) Voorloopige cijfers.

Bij het ontwerpen van de begrooting voor 1930 bestond nog het gerechtvaardigde vertrouwen, dat de ontvangsten zich op het peil van het jaar 1929 zouden kunnen handhaven, al zou in dat geval de marge boven de raming door de stijgende uitgaven bij gelijkblijvende inkomsten zijn verdwenen.

In het vorig jaarverslag werd echter op grond van de bij het samenstellen daarvan bekende uitkomsten over de eerste maanden van 1930 reeds op de waarschijnlijkheid gewezen, dat de inkomsten over dat jaar tot het peil van 1924 en 1925 zouden terugvallen.

In die jaren werd ontvangen resp. f 437.420.000.— en f 504.369.000.— (waaronder zich in 1925 f 34.742.000.— aan ingehaalden achterstand in de inkomstenbelasting bevond), zoodat bij eene uitkomst over 1930 van f 438.706.000.— de inkomsten zelfs nog vrij belangrijk beneden die van de genoemde jaren daalden.

Hieruit blijkt, hoe moeilijk het is zich een duidelijk

beeld van de ontwikkeling der Staatsfinanciën te vormen, sterk beïnvloed als deze wordt door den loop der productieprijzen. Iedere raming van de inkomsten zal, vooral waar deze in den aanvang van het voorafgaande jaar wordt vastgesteld, steeds een — vooral nu sterk sprekend — element van onzekerheid bevatten; de conjunctuur van het economisch leven spiegelt zich in de inkomsten van een koloniaal rijk als Nederlandsch-Indië eerder en ook sterker af dan in de kapitaalcrachtige landen, waar méér dan hier een stabiele ondergrond voor het meerendeel der inkomsten aanwezig is. Om die reden is in goede jaren een conservatieve raming der inkomsten vereischt en behoort de begrotingswetgever zich, méér dan tot dusverre het geval was, los te maken van de uitkomst over het bij het opstellen der begrooting laatstverloopen jaar.

Terwijl enerzijds de uitgaven in de afgelopen vijfjarige periode voortdurend stegen, vertoonden anderzijds de inkomsten reeds sedert 1926 een teruggang.

In het vorig verslag werd er reeds op gewezen, dat in Indië meer van een conjunctuur- dan van een natuurlijk accres der inkomsten kan worden gesproken; vooral thans wordt dit eigenaardig verschijnsel door de feiten scherp geaccentueerd. En indien daaruit voor dit land eene conclusie mag worden getrokken, dan is het deze, dat kapitaaluitgaven voor de producten en de bedrijven, in gunstige jaren gedaan, in daarop volgende slechte jaren geen verhoogde afweerkracht geven, zelfs eer het tegendeel, indien met rente en aflossing van de geïnvesteerde bedragen rekening gehouden wordt.

Mede hierom moet in beginsel, zooals bij verschillende gelegenheden door de Regeering betoogd is, worden vastgehouden aan den regel, dat het gewenscht is, om een gedeelte van de buitengewone uitgaven uit de gewone middelen te bestrijden; valt te voorzien, dat zulks niet het geval zal zijn, dan behoort de Buitengewone Dienst te worden ingeperkt. Dit klemt te meer, omdat de te leenen bedragen grootendeels in Nederland of in het buitenland moeten worden opgenomen. Van Indisch standpunt bezien zijn daarvan de nadeelen, dat de te betalen rente op de niet door ingezetenen van Nederlandsch-Indië gehouden obligaties belastingvrij is en tevens de betalingsbalans ongunstig beïnvloedt. Vooral dit laatste argument moet bij een koloniaal rijk, bezwaard met tal van verplichtingen uit anderen hoofde in het Moederland, niet onderschat worden. Van het opnemen van leeningen met het doel daarmede de welvaart te stimuleeren zal daarom in deze tijden slechts een sober gebruik mogen gemaakt. Verhooging van financiële kracht zal voor dit land eerder door eene versoberings- dan door eene expansiepolitiek worden verkregen.

Ongunstig, beneden ieders verwachting, zijn de inkomsten over 1930 geweest en nog ongunstiger zijn de verwachtingen voor 1931 en 1932. De Regeering heeft zich gedrongen gevoeld in eene mededeeling betreffende de begrooting 1931 een overzicht te geven van den financiëleen toestand.

In deze beschouwing worden de te verwachten moeilijkheden scherp belicht; als grondslag voor de ramingen hebben gediend de verwachtingen in het begin van dit jaar en nu de depressie zich nog steeds verdiept, laat het zich aanzien, dat de uitkomst eer naar den ongunstigen dan naar den gunstigen kant zal uitvallen.

De resultaten over 1930, het verloop over 1931 en de verwachtingen voor 1932 kunnen derhalve als in hooge mate onbevredigend worden gekenschetst en de maatregelen, welke door de Regeering worden genomen, lossen het vraagstuk slechts ten deele op. Ook de Regeering voelt dit sterk, hetgeen blijkt uit hare mededeeling in den Volksraad.

Vrij zeker zal, ook indien de conjunctuur geleidelijk verbetert, eene verdere inperking van het uitgavenbudget voor de eerstkomende jaren noodzakelijk blijken.

Het accres van verschillende posten, zooals van pensioenen en — in de jaren van begrotingstekorten — van rente en aflossing maakt, dat het stabiliseeren van het Staatsbudget in volgende jaren reeds min of meer afbrekend op de Staatswerkzaamheid zal inwerken. Juist dit in deze jaren niet te ontgaan accres maakt, dat de consequenties hoe eer hoe beter in den vollen omvang genomen moeten worden, al wil hiermede niet gezegd zijn, dat het momenteel aannemelijk zou zijn met de versobering belangrijk verder te gaan dan in het voornemen van de Regeering ligt. Eene verdere versobering zal ook dáárom noodig zijn, omdat hoe langer hoe meer de algemeene overtuiging postvat, dat het niet gewenscht is door verdere belastingverhoogingen de bestaande tekorten op te vangen. Voor de toekomst van Indië zal deswege een op

straffe versoering gericht financieel beleid in de komende jaren noodig blijken.

Van de mogelijkheid om door het sluiten van leeningen in de tekorten te voorzien, zal in de eerstvolgende jaren zoowel voor den Buitengewonen als voor den Gewonen Dienst een zoo spaarzaam mogelijk gebruik moeten worden gemaakt.

Zelfbeperking is vooral voor een kapitaalarm land als Nederlandsch-Indië steeds eisch van goed beleid; vooral in dezen tijd wordt gevoeld, dat de kapitaalvorming in Nederlandsch-Indië moet worden bevorderd en alles, wat daartegen ingaat en de betalingsbalans voortdurend meer bezwaart, moet worden vermeden.

De ongunstige ontwikkeling van de Landsfinanciën in 1930 blijkt duidelijk uit onderstaande vergelijking van de schuld van Nederlandsch-Indië bij den aanvang van de maand Januari van de jaren 1930 en 1931.

	In duizenden guldens.	
	1930.	1931
Geconsolideerde schuld ..	f 984.142	f 1.068.369
Vlottende schuld:		
<i>in Indië:</i>		
De Javasche Bank	f 7.738 Cr.	f 1.665 Dt.
Muntbiljetten	40.695	13.414
Schatkistpapier	300	—
Zelfbesturen	—	600
	f 33.257	f 15.679
<i>in Nederland:</i>		
Rijksschatkist	f 10.451	f 92.489
Onbelegd Muntfonds ..	1.490	2.957
	f 11.941	f 95.446
Totaal Vlottende Schuld		
in Ned.-Indië en Nederl. "	45.198	111.125
Totale Schuld (vlottend		
en geconsolideerd	1.029.340	1.179.494
Saldo Landskassen in		
Ned.-Indië	39.082	45.214

BOEKAANKONDIGING.

Zestalg Handelswoordenboek (Nederlandsch, Engelsch, Fransch, Duitsch, Zweedsch en Spaansch) door Dr. H. G. de Maar, S. E. van Praag, N. C. Stalling, A. Zethraeus en Mr. Dr. J. A. van Praag. (Groningen—Den Haag—Batavia, 1931. J. B. Wolters' Uitgevers-Mij. Prijs f 12.50).

Dit zestalg handelswoordenboek bevat in 2614 kolommen ruim 100.000 vetgedrukte hoofdwoorden in de zes talen samen, met ongeveer 500.000 hieronder gerangschikte, genummerde woorden, uitdrukkingen, samenstellingen en zinnen. Ter vergelijking moge dienen, dat het grootste thans bestaande woordenboek, de *Oxford Dictionary*, bijna 178.000 gangbare hoofdwoorden bevat met 500.000 definities en ruim 1.800.000 citaten. Het boek bevat echter niet uitsluitend handelswoorden. De gewone woorden van de algemeene beschaafde taal zijn eveneens opgenomen.

Een boek als dit dient een „handwoordenboek” te blijven. Het spreekt daarom vanzelf, dat de samenstellers zich moesten beperken. De termen der voornaamste branchetalen, zooals banktaal, scheepvaarttaal en verzekeringstaal, zijn opgenomen, het was echter niet mogelijk alles op te nemen van de minder belangrijke branchetalen.

De gebruiker verwachtte dus in dit boek vereenigd 5 gewone woordenboeken en 5 handelswoordenboeken, wat er bovendien nog gegeven wordt op het gebied van minder belangrijke branchetalen, of van zuiver technische zaken (en dat is niet weinig) beschouwe hij als een toegift, waarbij naar nauwgezetheid is gestreefd, maar niet naar volledigheid.

Het is zeer toe te juichen, dat een zoo nuttige uitgave tot stand is gekomen. Wij zijn ervan overtuigd, dat dit werk spoedig voor menigeen onmisbaar zal blijken te zijn.

MAANDCIJFERS.

Indexcijfers van Nederlandsche aandelen.

De Bank voor Handel en Scheepvaart te Rotterdam zendt ons onderstaand overzicht:
Indexcijfers van 12 aandeelengroepen der Amsterdamsche effectenbeurs.¹⁾

	Banken	Electri- citeit	Handels- ondern.	Industrie	Kunst- zijde	Mijnbouw	Olie	Rubber	Scheep- vaart	Suiker	Tabak	Thee
Jaargemiddelde												
1929	158.3	337.5	168.0	432.7	243.0	263.7	402.0	233.5	125.0	398.4	487.3	443.2
1930	149.4	257.7	125.6	264.9	87.4	177.2	371.1	110.7	82.6	292.9	361.3	357.2
Januari 1930	155.8	289.6	143.8	311.7	107.6	211.2	398.2	142.5	102.1	354.4	413.8	396.1
Februari	159.9	278.6	144.2	302.7	103.9	219.-	389.5	154.8	96.6	365.-	428.-	392.4
Maart	157.3	268.5	134.7	291.5	93.2	205.5	386.5	145.1	91.9	346.3	421.2	406.4
April	158.7	283.6	140.4	305.4	100.1	200.8	411.8	142.3	92.3	340.6	423.-	405.7
Mei	156.8	267.6	129.1	281.0	98.1	184.0	402.2	127.5	91.5	309.5	388.4	396.9
Juni	147.7	255.3	123.2	261.7	86.7	170.5	389.4	109.3	83.4	281.2	359.-	344.4
Juli	148.3	257.6	125.8	265.3	93.7	170.9	393.7	106.3	81.5	285.1	356.9	342.9
Augustus	145.8	248.3	116.7	251.7	87.2	162.8	376.9	85.2	75.1	261.3	325.4	306.0
September	142.7	245.9	110.6	246.3	79.1	154.3	360.2	70.3	73.6	236.1	315.9	312.5
October	142.5	241.9	109.8	235.4	67.5	149.2	336.4	77.2	70.7	244.9	317.2	341.3
November	142.4	235.3	116.7	221.4	70.3	153.8	309.3	85.5	69.3	251.8	312.-	329.1
December	134.6	220.7	111.6	204.3	60.8	144.7	299.3	82.5	63.4	238.8	274.7	312.4
Januari 1931	137.2	220.4	110.9	199.-	57.4	149.1	290.7	75.8	63.5	223.8	274.-	280.5
Februari	140.7	239.9	117.5	217.5	69.7	167.5	307.3	80.2	65.6	238.4	307.8	292.1
Maart	143.-	248.6	124.3	223.2	78.9	176.7	288.3	81.4	63.9	243.3	306.2	290.7
April	139.4	238.4	113.5	207.3	84.4	172.4	253.9	58.5	57.5	219.5	299.8	283.4
Mei	132.7	222.5	95.1	178.8	76.2	159.6	220.-	50.5	54.3	190.9	275.9	251.-
Juni	127.5	217.5	89.-	165.1	68.7	150.8	208.6	48.4	53.1	191.3	262.4	249.7
Juli	126.4	228.8	100.2	168.8	70.6	163.6	218.2	58.5	55.8	208.9	254.2	262.9

Schommelingen in het aandelen-indexcijfer. 2 Januari 1931 f 3.591.712.000 = 100.

7 Januari	103.2	4 Maart	109.3	6 Mei	94.9	1 Juli	95.1
14 "	102.-	11 "	108.3	13 "	94.6	8 "	93.2
21 "	102.9	18 "	110.4	20 "	91.-	15 "	86.7
28 "	105.7	25 "	109.5	27 "	88.3	22 "	88.6
4 Febr.	107.6	1 April	107.2	3 Juni	82.4	29 "	84.5
11 "	111.2	8 "	106.3	10 "	85.-		
18 "	109.6	15 "	104.3	17 "	85.5		
25 "	109.2	22 "	96.4	24 "	90.8		
		29 "	94.5				

¹⁾ Men zie voor de toelichting op dit overzicht het nummer van E.-S. B. van 15 Januari 1930, blz. 64.

Nadruk verboden.

OVERZICHT VAN DE INDISCHE MIDDELEN.
(In Gulden).

	April 1931	Jan./April 1931	Overeenk. periode 1930
Belastingen.			
Pachten	13.393	44.290	48.182
Invoerr. incl. Landsgoed.	4.419.013	18.996.815	27.228.646
Uitvoerr. incl. Landsgoed.	394.226	1.662.925	3.248.350
Accijnzen	3.086.149	12.772.122	15.269.413
Andere ontv. I. U. en A...	15.645	77.232	107.495
Statistiekrecht	254.007	1.231.013	1.858.612
Personeele belasting	421.191	1.296.622	1.274.588
Inkomstenbelasting	3.024.527	13.555.830	14.166.086
Vennootschapsbelasting ..	1.125.996	4.991.073	6.213.877
Verponding	333.789	4.877.205	2.653.889
Recht van openb. verkoop.	317.149	1.084.476	977.006
Zegelrecht	805.273	3.153.390	4.455.468
Overschr. van vaste goed.	229.962	805.494	789.763
Recht v. succ. en overgang	30.638	90.952	131.829
Vergunning speeltafels ..	9.750	38.480	37.928
Slachtbelastingen	600.434	1.976.007	2.036.458
Bijzondere bel. buitengew.	8.706	45.316	45.307
Hoofdgeld	8.589	21.253	25.708
Landelijke inkomsten.....	2.222.148	4.218.806	4.241.699
Belasting op loterijen....	1.034	5.699	2.236
Totaal	17.321.619	70.945.000	84.812.340
Monopolies.			
Opium excl. opiumfabriek	2.168.978	9.148.654	11.973.965
Pandhuizen	1.643.383	6.498.582	8.128.266
Zout	1.583.311	5.147.613	4.941.703
Totaal	5.395.672	20.794.849	25.043.934
Producten.			
Kina en Thee	38.250	45.329	189.586
Landscaoutchoubedrijf ..	151.838	686.276	1.520.826
Boschwezen	1.320.106	4.014.960	4.766.270
Goud en zilver	73.538	288.096	437.287
Banka-tin	2.246.473	8.818.616	10.615.476
Steenkolen	1.195.308	3.525.578	3.670.814
Totaal	5.025.513	17.378.855	21.200.259
Bedrijven.			
Havenwezen	689.216	5.372.808	6.066.033
Baggerdienst	299.658	946.436	1.423.999
Waterkracht en Electricit.	182.535	598.082	514.566
Landsdrukkerij	48.940	134.944	54.937
Post-, Telegr.-en Tel.dienst	2.316.985	9.929.945	10.584.775
Spoor- en Tramwegen....	4.050.210	18.179.813	21.225.047
Totaal	7.587.544	35.162.028	39.869.357
Diverse middelen.			
Aand. ijd. winst N.V. „Gem. Mijnb. Mij. Billiton”...	—	—	—
Aandeel ijd. winst van de Javasche Bank.....	—	—	—
Afstand van grond	168.591	1.681.329	1.693.303
Mijnconcessies	246.979	372.153	129.292
Boeten en verbeurdverkl.	135.806	493.426	498.970
Leges en salarissen, ont- vangen d. de griffiers v/d. versch. rechtscoll. ...	33.101	136.891	139.730
Heffing terzake van gesl. werkovereenkomsten ..	18.082	94.385	232.649
Opbrengst d. Weeskamers	47.888	323.323	240.809
Kadaster	33.632	134.986	160.506
Ontvangsten van het Gevangeniswezen	435.690	1.526.980	1.561.172
Afkoop heerdienst. B.G.	410.565	1.688.325	2.306.891
Schoolgelden	546.837	1.898.990	1.775.082
Ontv. groote ziekenin- richtingen en krank- zinnigengestichten	97.194	369.787	351.657
IJK van maten en gew...	51.381	181.465	156.216
Verk. en verh. van huizen	206.020	779.732	758.537
Ontv. waterleidingen	40.780	154.321	167.338
Bakengelden	176.114	844.741	996.810
Loodsgelden	228.886	979.847	1.143.310
Allerlei	104.016	642.047	1.100.758
Totaal	2.981.562	12.302.728	13.413.030
Totaal generaal....	38.311.910	156.583.460	184.338.920

POSTCHEQUE EN GIRODIENST.

(In duizenden gulden).

	Mei 1931		Mei 1930	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Nieuwe rekeningen.	1.504	—	—	—
Rekeningen op ult ^o .	174.544	—	158.974	—
Bijschrijvingen	2.516.541	551.302	2.252.955	546.697
a. Stortingen	1.086.440	135.043	955.714	142.312
b. Overschrijvingen.	—	—	—	—
1. van and. rek. ¹⁾	1.429.965	385.420	1.297.086	387.388
2. van Ned. Bank.	136	30.781	155	16.952
c. And. onderwerpen	—	58	—	45
Afschrijvingen	1.603.159	547.304	1.423.468	549.291
a. Chèques	309.621	81.276	282.730	83.079
b. Overschrijvingen	—	—	—	—
1. op andere rek. ²⁾	1.280.812	385.420	1.128.523	387.388
2. naar Ned. Bank	972	80.534	1.084	78.774
c. And. onderwerpen	11.754	74	11.131	50
Tegoe op ult ^o	—	121.332	—	105.920
Beleggingen	—	89.399	—	83.834

¹⁾ Hierin begrepen overschrijvingen uit het buitenland 4.711 met f 808.

²⁾ Idem naar het buitenland 29.251 met f 3.193.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

OPEN MARKT.

	1931				1930	1929	1914
	1 Aug.	27 Juli/ 1 Aug.	20/25 Juli	13/18 Juli	28 Juli/ 2 Aug.	29 Juli/ 3 Aug.	20/24 Juli
Amsterdam							
Partic. disc.	2	17/8-2	11/16-2 1/8	13/16-1 5/8	17/8-2 1/16	5-1/16	3 1/8-3 1/16
Prolong.	—	2-1/2	1 1/2-2 1/4	1-3/4	1 3/4-2	4 1/2-5	2 1/4-3 1/4
Londen							
Daggeld...	3-1/2	2 1/4-3 3/4	1 1/2-2 1/2	1 1/2-2	1-2	3-5 1/2	1 3/4-2
Partic. disc.	4 5/16	3 1/16-4 5/8	2 3/8-3 7/16	2 1/4-3 3/8	2 1/4-7/16	5 1/16-1 1/2	2 1/4-3 1/4
Berlijn							
Daggeld...	—	—	—	—	2 3/4-6 1/2	7 3/4-10	—
Partic. disc.	—	—	—	—	3 3/8	7 1/4-3 3/8	—
30-35 d...	—	—	—	—	3 3/8	7 1/4-3 3/8	—
56-90 d...	—	—	—	—	3 3/8	7 1/4-3 3/8	2 1/8-1 1/2
Waren- wchsel.	—	—	—	—	3 3/4	7 3/4-7 3/8	—
New York							
Daggeld ¹⁾	1 1/2-3/4	1 1/2-3/4	1 1/2-3/4	1 1/2-3/4	2-1/4	10-12 1/4	1 3/4-2 1/4
Partic. disc.	1	1	1	1	2	5 1/8	—

¹⁾ Koers van 31 Juli en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
28 Juli 1931	2.48 1/16	12.04 3/8	58.85	9.72 1/4	34.63	99 3/4
29 " 1931	2.48 3/16	12.05	58.87 1/2	9.72 3/4	34.64	99 3/4
30 " 1931	2.48 1/8	12.05 3/8	58.90	9.73 1/4	34.65	99 3/4
31 " 1931	2.48 1/8	12.05 1/8	58.90	9.73	34.64	99 3/4
1 Aug. 1931	2.48 1/8	12.04 3/8	58.90	9.72 3/4	34.63	99 3/4
3 " 1931	2.47 7/8	12.04 1/8	58.85	9.72 1/4	34.61	99 3/4
Laagsted. w. 1)	2.47 7/8	12.04 3/8	58.60	9.71 3/4	34.58	99 3/8
Hoogste d. w. 1)	2.48 1/8	12.05 7/8	58.90	9.73 1/4	34.66	99 3/4
27 Juli 1931	2.48 1/8	12.04 3/8	58.85	9.72 1/4	34.61	99 3/8
20 " 1931	2.48 3/16	12.03 3/8	58.85	9.74 1/4	34.60	99 7/8
Muntpariteit	2.48 3/8	12.10 3/8	59.26	9.75	34.59	100

Data	Zwit- serland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boeka- rest 1)	Milaan **)	Madrid **)
28 Juli 1931	48.38	34.92 1/2	7.35	1.47 1/2	12.97 1/2	22.50
29 " 1931	48.40	34.92 1/2	7.35	1.47 1/2	12.98	22.30
30 " 1931	48.47 1/2	34.92 1/2	7.35	1.47 1/2	12.98 1/2	22.30
31 " 1931	48.42	34.90	7.35	1.47 1/2	12.97 1/2	22.45
1 Aug. 1931	48.40	34.90	7.35	1.47 1/2	—	—
3 " 1931	48.34	34.90	7.35	1.47	12.97 1/2	22.40
Laagsted. w. 1)	48.30	34.80	7.33	1.46	12.92 1/2	22.20
Hoogste d. w. 1)	48.45	34.95	7.38	1.48	13. —	22.66
27 Juli 1931	48.38	34.92 1/2	7.37	1.47 1/2	12.99	22.30
20 " 1931	48.35	34.90	7.34	1.47 1/2	12.97 1/2	22.90
Muntpariteit	48. —	35.10	7.371	1.488	13.09	48.52 1/2

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Helsingfors *)	Buenos-Aires *)	Montreal *)
28 Juli 1931	66.37½	66.30	66.32½	6.25	74	2.47
29 „ 1931	66.40	66.35	66.37½	6.24½	73¾	2.47½
30 „ 1931	66.40	66.35	66.35	6.25	73¾	2.47½
31 „ 1931	66.40	66.37½	66.40	6.24	73¾	2.47½
1 Aug. 1931	66.40	66.35	66.37½	6.24	73,10	2.47½
3 „ 1931	66.40	66.35	66.37½	6.23½	73¾	2.47½
Laagsted.w.1)	66.30	66.25	66.27	6.22	73	2.46½
Hoogste d.w.1)	66.43	66.39	66.40	6.26	74¾	2.47¾
27 Juli 1931	66.40	66.30	66.30	6.24	73¾	2.47
20 „ 1931	66.40	66.30	66.30	6.23	76¾	2.47½/16
Muntpariteit	66.67	66.55	66.67	6.26½	95%	2.48¾

*) Noteering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave.

Laatstbekende noteeringen te Amsterdam en Rotterdam op 1 Augustus 1931 voor telegrafische uitbetaling op:

	Gulden per	Pari	Koers	Bank-disconto
Europa.				
Londen *)	£	12.10½	12.04½	4½
Berlijn *)	100 Mark	59.26	58.85	15
Parijs *)	100 Franc	9.747	9.72½	2
Brussel *)	100 Belg	34.59	34.61½	2½
Luxemburg	100 Franc	48.—	6.92½	
Zürich *)	100 „	48.—	48.35	
Praag	100 Kronen	7.37½	7.36	2
Weenen *)	100 Schilling	35.—	34.90	10
Boedapest	100 Pengö	43.51	43.10	9
Boekarest	100 Lei	1.4880	1.47½	8
Sofia	100 Leva	48.—	1.79½	8½
Belgrado	100 Dinar	4.379	4.3½	7½
Istanbul	Turksch £	10.93	1.17½	
Athene	100 Drachme	3.23	3.21½	9
Milaan	100 Lira	13.09	12.98	5½
Madrid	100 Peseta	48.—	22.35	6½
Lissabon	Escudo	2.68½	0.11	7½
Kopenhagen *)	100 Kronen	66.67	66.30	3½
Oslo *)	100 „	66.67	66.32½	4
Stockholm *)	100 „	66.67	66.37½	4
Reickjavik	100 IJsl. Kr.	66.67	54.50	
Warschau	100 Zloty	27.91	27.75	7½
Kovno (Litauen)	100 Lita	24.88	24.85	6
Riga (Letland)	100 Lat	48.—	47.85	6
Reval (Estland)	100 Estl. Kr.	66.67	66.35	7
Helsingfors	100 Finnmark.	6.26½	6.25	6
Moskou	Tjerwonets (10 Roebel)	12.80	12.78½	
Danzig	100 Gulden	48.42	48.25	10
Amerika.				
New-York *)	\$	2.4878	2.48½	1½
Montreal	Canad. \$	2.4878	2.47½	
Mexico	Mex. Dollar	1.24	1.21½	
Buenos Aires	Peso (papier)	1.05681	0.74	
La Paz (Bolivia) *)	Boliviano	0.9080	0.89½	
Rio de Janeiro	Milreis (pap.)	0.8075²	0.17	
Valparaiso	Peso (papier)	0.30	0.30½	
Bogota (Columbia) *)	Peso	2.42	2.39	
Quito (Ecuador)	Sucre	1.21	0.48½	
Lima (Peru) *)	Sol *)	0.69	0.69½	
Montevideo (Urug.)	Peso	2.5725	1.20	
Caracas (Venezuela)	Bolivar	0.4795	0.42½	
Paramaribo	Gulden	1.—	0.99½	
Willemstad (Curag.)	Gulden	1.—	1.01½	
San José (C. Rica)	Colon	1.16	0.62	
Guatemala	Quetzal	2.48¾	2.48½	
Managua (Nicar.) *)	Cordoba	2.48¾	2.42½	
San Salvador *)	Colon	1.2440	1.21½	
Azië.				
Calcutta	Rupee	0.91	0.89½	6
Batavia	Gulden I.C.	1.—	0.99½	4½
Kobe	Yen	1.24	1.22	5.11
Hong Kong	Dollar	0.60	0.60	
Shanghai	Taël	0.76½	0.76½	
Singapore	Straits Doll.	1.4125	1.39½	
Manilla	Phil. Peso	1.214	1.22½	
Bangkok	Baht	1.10	1.08½	
Teheran (Perzië)	Kran	0.13	0.13½	
Afrika.				
Kaapstad	£	12.10½	12.02	
Alexandrië	Egypt. £	12.42	12.35	
Australië.				
Melbourne, Sidney en Brisbane	£	12.10½	9.27	
Nieuw Zeeland	£	12.10½	11.00	

1) Goudpeso. 2) Milreis Goud. 3) Not. te A'dam. Ov. not. part. opg. 4) 1 Sol. = f 0.97½. 4) Zichtkoers.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
28 Juli 1931	4,85½/16	3,92½	23,50	40,31½
29 „ 1931	4,85½/16	3,92	23,65	40,29½
30 „ 1931	4,86½/32	3,92½/8	26,—	40,31
31 „ 1931	4,85½/32	3,92½/16	26,—	40,31½
1 Aug. 1931	4,86	3,92½/8	26,—	40,32
3 „ 1931	4,86½/16	3,92½/16	26,—	40,33
4 Aug. 1930	4,87½/16	3,93½	23,90¾	40,28¾
Muntpariteit	4,8667	3,90½/8	23,81½	40½/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	18 Juli 1931	25 Juli 1931	27 Juli 1931 Laagste	1 Aug. '31 Hoogste	1 Aug. 1931
Alexandrië	Piast. p. £	97½	97½	97½/16	97½/16	97½
Athene	Dr. p. £	375	375	374¾	375¾	375
Bangkok	Sh. p. tical	1/9¾	1/9¾/16	1/9¾/16	1/9¾/8	1/9¾/8
Budapest	Pen. p. £	27.75	27.85	27.70	28.00	27.85
Buenos Aires	d. p. \$	34½/16	33¾/8	32½/16	33¾	33¾/32
Calcutta	Sh. p. rup.	1/558½/64	1/551½/64	1/55¾	1/513½/16	1/49½/64
Constantin	Piast. p. £	1.025	1.025	1.025	1.025	1.025
Hongkong	Sh. p. \$	1/09½/16	1/09½/16	1½	1/09½	1/01½/16
Kobe	Sh. p. yen	2/025½/64	2/027½/64	2/013½/32	2/01½	2/013½/32
Lissabon	Escu. p. £	110	110	109¾	110¾	110
Mexico	\$ per £	9.95	9.95	9.85	9.90	9.87½
Montevideo	d. per £	27½/8	25½/8	21½	26	22
Montreal	\$ per £	4.86¾	4.87½/8	4.86	4.88	4.87½/8
Rio d. Janeiro	d. per Mil.	3½	3½	3½/8	3½/16	3½/16
Shanghai	Sh. p. tael	1/3½/16	1/35½/32	1/2¾	1/3¾	1/35½/32
Singapore	id. p. \$	2/3¾	2/3¾	2/311½/16	2/311½/16	2/1¼
Valparaiso	\$ per £	39.84	39.93	40.00	40.00	40.00
Warschau	Zl. p. £	43½	43¾	43¾	43¾	43¾

1) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS

Londen 1) N.York 2)		Londen		
27 Juli 1931	13½/16	27½/8	27 Juli 1931	84½/16
28 „ 1931	12½/16	27¾	28 „ 1931	84 11½
29 „ 1931	12½/16	27¾	29 „ 1931	84 11½
30 „ 1931	13½/16	28	30 „ 1931	84 11½
31 „ 1931	13	27¾/8	31 „ 1931	84 11½
1 Aug. 1931	13	27½/8	1 Aug. 1931	84 11½
2 Aug. 1930	15½/8	34¾	2 Aug. 1930	84 11½
27 Juli 1914	24½/16	59	27 Juli 1914	84 11

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$ c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

Vorderingen.	23 Juli 1931	31 Juli 1931
Saldo van 's Rijks Schatkist bij De Nederlandsche Bank	f 4.581.196,07	—
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	f 1.967.017,28	f 408.242,19
Voorschotten op ult. Juni 1931 aan de gemeenten verstrekt op aan haar uit te keeren hoofdsom der personeele belasting, aandeel in de hoofdsom der grondbelasting, alsmede van opcenten op die belastingen	20.226.343,33	20.226.343,33
Voorschotten aan Ned.-Indië	94.134.637,45	95.609.962,18
Id. aan Suriname	11.774.444,58	11.905.869,52
Id. aan Curaçao	6.845.540,30	6.863.487,48
Kasvord. weg. creditverst. a/h. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderpand	117.998.036,78	123.342.426,01
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	24.995.028,05	20.724.042,20
Vordering o/h. Alg. Burg. Pensioenf. 1)	251.272,59	—
Id. op andere Staatsbedrijven 1)	17.291.116,63	17.108.329,07
Verplichtingen.		
Voorschot van De Nederl. Bank ing. art. 16 van haar octrooi	—	f 15.000.000,—
Voorschot van De Nederl. Bank in rek.-crt.	—	3.647.488,97
Daggeldleeningen	—	17.000.000,—
Schatkistbiljetten in omloop	f 178.814.000,—	178.814.000,—
Schatkistpromessen in omloop	49.040.000,—	49.040.000,—
Zilverbons in omloop	2.522.105,—	2.492.245,50
Schuld op ult. Juni '31 a/d. gemeenten verstrekt wegens voor haar door de Rijksadm. geheven gem. ink. belast. en opcenten op de Rijksink. belasting	472.997,53	472.997,53
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. 1)	—	7.726.216,99
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. 1)	32.824.765,35	29.986.881,35
Id. aan andere Staatsbedrijven 1)	1.187.365,96	1.219.735,96
Id. aan diverse instellingen 1)	4.853.275,02	4.914.060,15

1) in rek.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

	25 Juli 1931	2 Aug. 1931
Vorderingen:		
Saldo bij de Javasche Bank	—	—
Betaalmiddelen in 's Lands Kas	—	—
w.o. muntbiljetten	—	—
Verplichtingen:		
Voorschot 's Rijks kas e. a. Rijksinstell.	f 94.874.000,—	f 88.765.000,—
Schatkistpromessen	24.500.000,—	24.500.000,—
Schatkistbiljetten	7.060.000,—	7.060.000,—
Muntbiljetten in omloop	8.979.000,—	8.948.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds.	469.000,—	210.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank.	1.099.000,—	950.000,—
Voorschot van de Javasche Bank	16.117.000,—	13.094.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 3 Augustus 1931

		Activa.		
Binnenl. Wis-	Hfdbk. f	48.223.239,55		
sels, Prom.,	Bijbnk. "	1.332.343,15		
enz. in disc.	Ag.sch. "	8.879.338,40	f	58.434.921,10
Papier o. h. Buitenl. in disconto				"
Idem eigen portef. f		229.820.701,—		
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.				" 229.820.701,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	Hfdbk. f	39.952.140,46		
	Bijbnk. "	9.760.349,16		
	Ag.sch. "	57.945.130,12	f	107.657.619,74
Op Effecten	f	102.479.573,27		
Op Goederen en Spec.		5.178.046,47		" 107.657.619,74
Voorschotten a. h. Rijk				" 15.000.000,—
Munt en Muntmateriaal				
Munt, Goud	f	88.688.375,—		
Muntmat., Goud		514.429.177,80		
	f	603.117.552,80		
Munt, Zilver, enz.		35.013.605,95		
Muntmat., Zilver				" 638.131.158,75 ¹⁾
Belegging 1/3 kapitaal, reserves en pensioenfonds				" 26.924.600,21
Gebouwen en Meub. der Bank				" 5.000.000,—
Diverse rekeningen				" 63.149.310,34
	f	1.144.118.311,14		
		Passiva.		
Kapitaal	f	20.000.000,—		
Reservefonds		7.563.205,59		
Bijzondere reserve		8.000.000,—		
Pensioenfonds		7.440.136,73		
Bankbiljetten in omloop		970.899.120,—		
Bankassigtiën in omloop		168.511,26		
Rek.-Cour. f Het Rijk				
saldos: Anderen		127.010.862,07		" 127.010.862,07
Diverse rekeningen				" 3.036.475,49
	f	1.144.118.311,14		
Beschikbaar metaalsaldo	f	198.454.570,01		
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.				" 496.136.425,—

1) Waarvan in het buitenland f 28.846.779,33.

Voorname posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opschb. schulden	Beschikb. metaal-saldo 1)	Dek-kings-perc.
	Munt	Muntmat.				
3 Aug. '31	88.688	514.429	970.899	127.179	198.455	57
27 Juli '31	88.688	497.339	932.034	127.386	197.249	59
20 " '31	88.688	440.231	920.670	83.487	162.143	56
13 " '31	88.688	408.729	885.564	61.734	153.968	56
6 " '31	88.688	408.729	895.585	43.902	157.022	57
29 Juni '31	88.688	408.729	879.330	68.857	156.047	56½
4 Aug. '30	64.828	325.820	833.134	20.444	74.848	49
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Belee-ningen	Papier op het buitenl.	Diverse reke-ningen 2)
3 Aug. 1931	58.435	—	107.658	229.821	63.149
27 Juli 1931	60.461	—	92.989	228.719	65.136
20 " 1931	53.014	—	107.602	228.684	64.179
13 " 1931	49.830	—	92.709	228.612	53.607
6 " 1931	43.426	—	97.291	228.522	50.728
29 Juni 1931	42.756	—	101.705	228.484	52.854
4 Aug. 1930	54.830	6.000	104.360	240.771	37.076
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

1) Sedert den bankstaat van 14 Jan. '29 weder op de basis van 2/3 metaaldekking. 2) Sluippost activa.

SURINAAMSCH BANK.

Voorname posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opschb. schulden	Discont.	Div. reke-ningen 1)
4 Juli 1931	901	1.380	408	850	521
27 Juni 1931	901	1.332	464	852	560
20 " 1931	901	1.201	434	842	572
13 " 1931	896	1.240	534	829	544
5 Juli 1930	911	1.443	512	998	545
5 Juli 1914	645	1.100	560	735	396

1) Sluip. der activa.

JAVASCHE BANK.

Voorname posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opschb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
25 Juli 1931	154.000		241.200	22.100	48.680
18 " 1931	158.700		243.800	24.500	51.380
11 " 1931	160.000		248.300	29.000	49.080
4 Juli 1931	115.105	45.777	243.829	32.238	50.456
27 Juni 1931	115.054	45.549	240.293	37.495	49.487
20 " 1931	115.364	45.633	243.602	35.997	49.158
13 " 1931	115.000	46.068	248.331	33.263	48.430
26 Juli 1930	139.105	24.658	267.411	54.947	34.839
27 Juli 1929	147.122	21.862	301.951	52.188	28.328
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Belee-ningen	Diverse reke-ningen 1)	Dek-kings-percentage
25 Juli 1931		97.300		***	58
18 " 1931		97.400		***	59
11 " 1931		106.700		***	58
4 Juli 1931	9.764	19.099	42.738	30.441	58
27 Juni 1931	9.427	20.817	38.101	27.057	58
20 " 1931	9.379	20.556	38.218	31.389	58
13 " 1931	9.416	24.545	39.379	29.801	57
26 Juli 1930	10.652	34.131	42.080	53.545	51
27 Juli 1929	10.870	36.417	112.736	26.144	45
25 Juli 1914	7.259	6.395	75.541	2.228	44

1) Sluippost activa.

BANK VAN ENGELAND.

Voorname posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities Disc. and Advances	Securities
29 Juli 1931	133.310	359.362	32.673	9.696	26.604
22 " 1931	150.045	356.098	52.676	7.099	31.977
15 " 1931	165.200	358.913	65.078	7.407	30.164
8 " 1931	165.811	359.258	65.362	7.102	27.837
1 " 1931	164.421	357.429	65.842	34.319	28.746
24 Juni 1931	164.014	352.832	70.063	9.633	27.129
30 Juli 1930	153.250	368.377	43.902	6.741	22.292
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-perc. 1)
			Bankers	Other Accounts		
29 Juli '31	52.561	15.219	55.798	33.687	33.948	32½/32
22 " '31	34.376	16.373	60.179	32.764	53.946	49½/16
15 " '31	30.021	15.676	66.429	33.705	66.287	57½/32
8 " '31	31.826	15.734	64.543	34.986	66.553	57½/32
1 " '31	32.931	11.490	99.402	34.091	66.992	46½/16
24 Juni '31	30.401	25.249	61.644	33.520	71.182	59½/32
30 Juli '30	51.666	9.088	60.971	37.405	44.873	41½/32
22 Juli '14	11.005	13.736		42.185	29.297	52

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voorname posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Belee-ningen	Renteloos voorschot a. d. Staat
24 Juli '31	57.893	869	9.476	21.515	16.068	2.757	3.200
17 " '31	56.647	856	8.659	21.553	16.990	2.839	3.200
10 " '31	56.227	855	8.030	21.909	17.603	2.822	3.200
3 " '31	56.229	851	6.946	23.119	18.687	2.892	3.200
25 Juli '30	45.283	373	7.104	25.207	18.979	2.682	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen 1)	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Parti-culleren
24 Juli '31	5.082	2.092	77.766	1.826	8.012	14.621
17 " '31	5.082	2.457	77.954	1.665	8.022	12.935
10 " '31	5.082	2.208	78.186	1.528	8.022	12.935
3 " '31	5.082	2.244	78.610	1.524	8.028	11.977
25 Juli '30	5.395	1.706	72.110	3.958	5.172	8.363
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

1) Sluippost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buitenl. circ. banken 1)	Devisen als gouddekking geldende	Anderen wissels en cheques	Beleeningen
31 Juli 1931	1.363,3	99,6	246,3	3.272,6	347,0
23 " 1931	1.352,8	65,5	159,5	2.863,7	316,4
15 " 1931	1.386,1	81,7	124,4	2.676,8	386,0
7 " 1931	1.421,8	116,8	371,0	2.555,0	224,5
30 Juni 1931	1.421,1	117,0	299,6	2.578,7	355,2
31 Juli 1930	2.618,7	149,8	260,9	1.759,3	133,2
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effecten	Diverse Activa 2)	Circulatie	Rek.-Crt.	Diverse Passiva
31 Juli 1931	102,9	908,8	4.453,7	833,8	763,9
23 " 1931	102,3	920,5	4.194,6	585,0	737,0
15 " 1931	102,3	856,4	4.161,8	307,1	720,2
7 " 1931	102,3	861,4	4.110,4	342,8	692,0
30 Juni 1931	102,8	855,9	4.294,7	397,9	587,1
31 Juli 1930	101,0	683,7	4.637,6	397,6	219,8
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,-	40,0

1) Onbelast. 2) W.o. Rentenbankscheine 31, 23, 15, 7 Juli, 30 Juni '31, 31 Juli '30, resp. 8; 18; 13; 19; 1; 13 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data	Goud		Goud en zilver b. d. schatkist	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. afd. Staat voor ingetrokken markten	Circulatie	Rek. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in enwissel op het buitenl.						Schatkist	Partic.
30 Juli 1931	1538	874	—	831	43	290	3.358	99	160
23 " 1931	1493	894	—	796	47	290	3.317	82	160
16 " 1931	1472	888	—	750	53	290	3.318	69	105
9 " 1931	1439	918	—	738	35	290	3.316	7	119
2 " 1931	1435	898	—	735	39	290	3.284	66	70
31 Juli 1930	1204	844	67	776	37	311	3.083	41	70

1) 1930.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In herdisc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
15 Juli '31	3.409,1	2.020,2	172,0	161,8	70,4
8 " '31	3.427,9	1.994,4	164,0	162,4	91,8
1 " '31	3.412,0	1.963,7	167,3	150,2	103,3
24 Juni '31	3.382,6	1.933,5	175,1	197,7	106,4
17 " '31	3.355,3	1.941,0	171,0	185,4	106,8
10 " '31	3.277,0	1.916,8	167,6	184,8	127,2
16 Juli '30	3.030,7	1.609,6	166,5	207,0	168,7

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dekking-perc. 1)	Algem. Dekking-perc. 2)
15 Juli '31	677,9	1.716,6	2.539,9	166,8	80,0	84,1
8 " '31	668,0	1.736,9	2.527,3	168,0	80,3	84,2
1 " '31	663,4	1.738,4	2.500,8	168,2	80,4	84,4
24 Juni '31	618,5	1.674,2	2.556,8	168,2	79,9	84,1
17 " '31	599,0	1.668,3	2.472,5	168,3	81,0	85,2
10 " '31	599,0	1.641,9	2.440,0	168,4	80,3	84,4
16 Juli '30	577,1	1.382,3	2.516,3	169,5	77,2	82,0

1) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Disconto's en beeen.	Beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waartime deposits
8 Juli '31	40	14.636	7.851	1.854	21.051	7.176
1 " '31	22	14.691	7.795	1.808	21.169	7.172
24 Juni '31	63	14.540	7.803	1.879	20.764	7.169
17 " '31	57	14.582	7.843	1.816	20.756	7.191
10 " '31	59	14.641	7.811	1.821	20.886	7.325
9 Juli '30	67	16.869	6.118	1.790	21.060	7.376

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

4 Augustus 1931.

De graanmarkt is deze week overwegend flauw geweest en voor vrijwel alle graansoorten zijn de prijzen nog weder verder gedaald. Toch waren er voor tarwe wel haussfactoren aanwezig, want in Canada en in het Noord-Westen der Vereenigde Staten is het weder ook deze week weder ongunstig geweest voor de te velde staande zomertarwe. Nu en dan werd er uit Canada wel regen gemeld, doch deze was onvoldoende en niet over het geheele gebied verspreid en in de berichten van Canada werd de afgelopen week zelfs beschreven als de ongunstigste, welke er voor de zomertarwe in dit seizoen tot nog toe is voorgekomen. Er zijn gebieden in de Prairie-Provincies, waar de oogst zeer goede resultaten belooft, doch veel groter zijn de streken, waar de opbrengst zeer klein zal zijn of de tarwe waarschijnlijk wel grootendeels mislukken zal. De opbrengst wordt op dit oogenblik niet hooger geraamd dan de helft van die van het vorige jaar. Ook de zomertarwe der Vereenigde Staten staat er zeer slecht voor en volgens particuliere ramingen zal de oogst zelfs niet groter zijn dan 132 miljoen bushels tegen 247 miljoen in 1930. Tegenover dit alles staat echter, dat de oogst der wintertarwe in de Vereenigde Staten uitstekend van stapel loopt en dat daarvan de opbrengst waarschijnlijk vrij wat groter zal zijn dan de officiële Washingtonsche raming per 1 Juli, die 713 miljoen bushels bedroeg. Particuliere ramingen bedragen namelijk 737 miljoen bushels, terwijl de opbrengst in 1930 604 miljoen heeft bedragen. Die kwantitatief zeer gunstige resultaten van de wintertarwe van de Vereenigde Staten hebben er gedurende het grootste gedeelte der week toe bijgedragen, dat de prijzen aan de termijnmarkt te Chicago geleidelijk zijn gedaald. Winnipeg was omstreeks het midden der week wat vaster wegens de ongunstige Canadeesche oogstberichten, doch de prijzen daalden ook daar weder op de 2 laatste dagen van Juli. Op 1 Augustus echter hadden de droogte en de slechte vooruitzichten voor den oogst weder enig herstel tengevolge, terwijl ook Chicago toen een kleinigheid beter was. Winnipeg sloot toen ongeveer 1/2 dollarcent per 60 lbs. hooger dan een week tevoren en was op 3 Augustus gesloten. Op laatstgenoemden datum echter was Chicago weer in reactie en het slot was ongeveer 1/4 dollarcent per 60 lbs. lager dan op 27 Juli.

Ook de termijnmarkten in Argentinië zijn omstreeks het midden der week iets vaster gelopen, daarna weder gedaald, terwijl ook daar op 1 Augustus enig herstel intrad, dat op den 3den grootendeels weer verloren ging. De fluctuaties hingen ook in Argentinië samen met het weder, omdat men daar naar regen verlangde, die op sommige dagen hier en daar gevallen is, doch als onvoldoende beschreven wordt. Deze markten sloten op 3 Augustus in vergelijking met een week tevoren onveranderd tot 5 centavos per 100 KG. lager.

Volgens de laatste schattingen is de uitzaai van tarwe in Argentinië 15 pCt. kleiner dan in het vorige jaar, terwijl in Australië die vermindering vrij wat groter zal zijn. Tot nog toe echter hebben deze verminderingen zeer weinig invloed op den loop der markt en ook de iets betere stemming, die er aan het einde der week in Noord- en Zuid-Amerika heerschte, heeft zich nog nauwelijks doen gelden. De vraag voor tarwe is namelijk op het vasteland van Europa zeer gering, hetgeen ook niet te verwonderen is, wanneer men zich er rekenschap van geeft, dat in Italië slechts 5 pCt., in Frankrijk 10 pCt. en in Duitschland na 15 Augustus zelfs slechts 3 pCt. buitenlandse tarwe voor de bloemfabricage mag worden gebruikt. Daarbij ondervindt de tarwemarkt op het vasteland in sterke mate den invloed van de bereidwilligheid van Hongarije en Roemenië om tot uitermate lage prijzen tarwe te verkoopen. Veel lager dan alle andere soorten is die tarwe te koop, hetgeen een der voornaamste oorzaken is van de voortdurende prijsdaling, welke ook deze week voor tarwe aan de termijnmarkt te Rotterdam heeft plaats gevonden. Ook Liverpool echter, waar deze tarwe niet leverbaar is, sloot op 31 Juli lager dan tevoren, terwijl op 1 en 3 Augustus laatstgenoemde markt gesloten was. Daar behalve Roemenië, dat een goeden tarwe-oogst heeft, juist ook Hongarije uit financiële overwegingen tot zeer lage prijzen tarwe aanbiedt, heeft tengevolge, dat de kwantitatief slechte Hongaarsche oogstresultaten geen invloed op de markt hebben. Evenmin ondervond de markt steun van de omstandigheid, dat de naar Europa onderweg zijnde hoeveelheid tarwe deze week vrij wat is verminderd. De slechte continentale vraag, de groote zekerheid, dat in Noord-Amerika nog altijd zeer groote voorraden tarwe van den Farm Board aanwezig zijn en nog altijd de markt bedreigen, benevens de ongunstige

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	26 Juli/1 Aug. 1931	Sedert 1 Jan. 1931	Overeenk. tijdvak 1930	26 Juli/1 Aug. 1931	Sedert 1 Jan. 1931	Overeenk. tijdvak 1930	1931	1930
Tarwe	23.709	761.598	758.403	500	10.015	35.782	771.613	794.185
Rogge	143	178.671	269.710	—	308	24.650	178.979	294.360
Boekweit	335	14.910	10.362	—	145	1.512	15.055	11.874
Maïs	60.232	666.312	570.311	9.775	146.849	100.515	813.161	670.825
Gerst	13.634	369.228	266.304	—	21.915	21.251	391.143	287.555
Haver	679	171.679	119.435	—	1.410	2.812	173.089	122.247
Lijnzaad	6.576	124.833	51.421	12.594	291.682	168.633	416.515	220.054
Lijnkoek	940	60.615	93.071	—	204	—	60.819	93.071
Tarwemeel	1.220	64.830	74.950	115	18.721	23.357	83.551	98.307
Andere meelsoorten	219	25.215	11.379	10	8.031	242	33.246	11.621

financiële omstandigheden, houden nog altijd een herstel tegen. Tot de dalende prijzen zijn in tegenstelling met het vasteland deze week nu en dan vrij belangrijke zaken naar Engeland tot stand gekomen. Een gedeelte daarvan bestond uit nieuwe Russische tarwe, die dringend werd aangeboden en waarvan de verschepingen deze week in ernst zijn begonnen. Betrouwbare cijfers zijn over het Russische uitvoersurplus nog niet te verkrijgen, doch men vermoedt vrij algemeen, dat de uitvoer dit jaar nog grooter zal zijn dan in het vorige. Uit Australië werden deze week weder flinke zaken in tarwe gerapporteerd naar het Verre Oosten, en het Australische uitvoersurplus is nu wel voor verreweg het grootste gedeelte verkocht. In de dagbladers heeft men kunnen lezen over Amerikaanse pogingen om den tarwevoorraad van den Farm Board op gemakkelijke betalingsvoorwaarden naar Duitschland te verkoopen, doch dadelijk daarna kon men eveneens lezen, dat er zeer weinig kans bestond op het slagen van dit plan, omdat immers Duitschland dit jaar slechts zeer weinig tarwe zal behoeven te importeeren en daarin vooral in het begin van het seizoen weinig lust zal toonen.

Ook rogge is deze week nog weder lager geloopt en ofschoon er voor de voorraden Russische en Amerikaanse rogge te Rotterdam wel geregeld vraag bestaat, zijn de prijzen deze week weer vrij sterk gedaald. Dit is gedeeltelijk veroorzaakt door het feit, dat er weer nieuwe aanvoeren zijn geweest van Russische rogge en weder een nieuwe vrij belangrijke hoeveelheid uit Zuid-Rusland is verscheept. Dat in Noord-Amerika rogge tenslotte vaster geloopt is wegens ongunstige oogstberichten heeft op de flauwe stemming in Nederland geen invloed gehad en nog te minder, omdat tegenwoordig ook in Europa de nieuwe rogge wordt binnengehaald. Dat het met de slechte Amerikaanse oogstberichten ernst is, blijkt uit het feit, dat de nieuwe rogge-oogst in de Vereenigde Staten geraamd wordt op 37½ miljoen bushels tegen ruim 50 miljoen in het vorige jaar. De verschepingen uit Noord-Amerika waren deze week weder zeer klein.

Zeer flauw is deze week maïs geweest met dagelijks lagere prijzen. Dit is het gevolg geweest van nog altijd zeer groote Argentijnsche verschepingen, die in de afgelopen week zelfs alle vroegere records weder hebben overtroffen. Daarbij is het aanbod van Argentinië nog steeds dringend en ofschoon in verschillende Europeesche landen de vraag naar maïs niet slecht is, werd deze door het aanbod uit Argentinië overtroffen. Goede vraag naar maïs heerscht in Italië, omdat daar de nieuwe maïsoogst er wegens droogte slecht voorstaat, alsmede in Nederland en België, terwijl ook in Engeland de kooplust vrij goed is, en op Hamburg geregeld zaken geschieden naar Denemarken. De aanvoeren van Platamaïs te Rotterdam zijn deze week zoo groot geweest als waarschijnlijk nog nooit is voorgekomen, maar toch vindt tot de steeds dalende prijzen die zeer groote hoeveelheid wel koopers. Tot de lage prijzen blijft in Nederland ook steeds goede vraag bestaan voor Platamaïs op levering in herfst en voorjaar, zooals ook wel gebleken is uit de ongekend groote omzetten in maïs op Novemberlevering aan de Rotterdamsche termijnmarkt op 3 Augustus. De verkoopers dezer maïs op Novemberlevering lieten zich bij hun zeer dringend aanbod ook leiden door de gunstige oogstberichten uit Roemenië, waar een zeer groote oogst verwacht wordt. In Hongarije zijn ook voor maïs de oogstvooruitzichten slecht, maar de markt heeft daarvan geen merkbaaren steun ondervonden. Aan de Argentijnsche termijnmarkten is maïs in den loop dezer week nog wat lager geloopt, terwijl de Argentijnsche wisselkoers geen teekenen van herstel vertoonde en tenslotte zelfs flauw was. De daling van den maïsprijs te Buenos Aires en Rosario bedroeg deze week 10 à 15 centavos per 100 KG.

In gerst zijn deze week weder weinig zaken gedaan,

omdat enerzijds Canada zeer hooge prijzen blijft vragen (de markt was daar de laatste dagen wegens droogte zelfs vast) en anderzijds de nieuwe Russische en Roemeensche gerst nu spoedig ter verscheping zal komen en telkens goedkoper wordt aangeboden. Zaken worden daarin slechts zeer weinig gedaan, omdat het prijspeil nog geen vertrouwen wekt. Zeer spoedige gerst wordt wegens kleine aanvoeren in Nederland nog zeer hoog betaald.

Haver trekt ook deze week weder weinig belangstelling en de in West-Europa aanwezige voorraad ondergaat slechts langzaam vermindering.

SUIKER.

De gedrukte stemming op de verschillende Suikermarkten hield gedurende het grootste gedeelte van de afgelopen week aan.

In Amerika bleef de handel in geraffineerd van behoorlijken omvang. Door hun aankopen van ruwsuiker tot het noodigste te beperken wisten raffinadeurs van de zwakke stemming der termijnmarkten profijt te trekken; terwijl vorige week nog 1.60 d.c. betaald werd, liepen de prijzen voor ruwsuiker in de afgelopen week tusschen 1.55 d.c. en 1.50 d.c. e. & fr. voor Cubasuiker.

Tengevolge van speculatieve realisaties opende de New-York termijnmarkt flauw. De noteeringen liepen ca. 4 à 5 punten terug. Tegen het einde der week kon de markt zich echter weder herstellen, zoodat de noteeringen op het volgende peil belandden: Sept. 1.45; Oct. 1.46; Dec. 1.47 en Jan. 1.48, terwijl de laatste noteering voor Spot Centrifugals 3.50 bedroeg.

De ontvangsten der Atlantische havens der Ver. Staten bedroegen deze week 51.000 tons, de versmeltingen 66.000 tons tegen 61.500 tons verleden jaar en de voorraden 230.000 tons tegen 335.500 tons.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1931	1930	1929
	tons	tons	tons
Cubaproductie	3.118.000	4.671.260	5.156.315
Voorr. overgebracht per 1/1	1.390.000	321.000	193.000
Consumptie	80.000	70.000	85.315
Weekontv. afscheephavens .	37.184	53.078	37.996
Tot. sedert 1/1 N. Oogst .	1.548.043	2.956.835	4.210.271
Weekexport	91.952	79.501	107.662
Totale export sedert 1/1 .	1.265.502	1.800.588	3.160.248
Voorraad afscheephavens .	1.455.554	1.467.457	1.050.752
„ Binnenland	1.706.944	1.644.425	860.729

Volgens F. O. Licht is de stand van den tevelde staanden oogst bevredigend, hoewel men in eenige districten naar warm weder verlangt.

In Engeland beïnvloedde de bezorgdheid omtrent Duitschland nog steeds de markt, evenals de vrees voor likwidaties van 88 pCt. bietsuiker, welke echter niet gevolgd zijn. De noteeringen op de Londensche termijnmarkt brokkelden ietwat af en sloten a.v.: Dec. Sh. 6/6½; Mrt. Sh. 6/9½ en Aug. Sh. 7/2½.

De Hamburgsche termijnmarkt blijft gesloten en men heeft alle posities op eene daarvoor vastgestelde basis afgewikkeld.

Op Java heeft de V.I.S.P. ca. 30.000 tons Superieur uit den ouden oogst verkocht tot niet gepubliceerde prijzen.

Hier te lande verkeerde de markt in flauwe stemming, mede tengevolge van Augustus likwidaties. De noteeringen op de Amsterdamsche termijnmarkt luidden aan het einde der week a.v.: Aug. f 8¼; Dec. f 8¾; Mrt. f 9¼ en Mei f 9½. De omzet bedroeg 5800 tons.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons.
Manchester, d.d. 29 Juli 1931.

Sedert ons laatste bericht zijn prijzen van Amerikaanse katoen dagelijks flauwer geworden, behalve op jl. Zaterdag, toen Mid. American spot in Liverpool 4.78 d. noeterde, hetgeen een daling beteekent van 47 punten vergeleken met den prijs van den voorafgaanden Dinsdag. Gisteren sloot New-York 22 tot 27 punten lager, terwijl Liverpool hedenmorgen 10 tot 11 punten lager opent. Egyptische katoen is sedert jl. Vrijdag iets vaster geworden, doch is sindsdien weer aan den flauwen kant, terwijl F.G.F. Sakellaridis „Spot” een daling van 35 punten bij een week geleden aangeeft. Ondanks dezen toestand bedroegen Liverpool loco-verkopen de vorige week echter totaal 27,650 balen, waarvan slechts 10.110 balen Amerikaanse. Naar Zuid-Amerikaanse soorten bestond een goede vraag, daar 10.890 balen verkocht werden. Verkopen van Egyptische en Soudan katoen bedroegen 3410 balen en het restant van 3240 balen was van andere herkomst.

In de Amerikaanse garenmarkt gaat over het algemeen weinig om en de flauwere stemming van het ruwe materiaal heeft het vertrouwen geheel geschokt. De vraag naar de meeste soorten mulegarens is slechts gering, hoewel hier en daar enkele flinke kwanti in de grovere nummers geboekt zijn. De medionummers ringtwist in de goedkoopere soorten zijn in bescheiden hoeveelheden te verkoopen, doch hoe minder men over de prijzen zegt hoe beter. Er bestaat goede vraag naar getwijnde garens van Indië, doch prijzen zijn te laag om zelfs de meest om orders verlegen zijnde koopers te tempteeren. Daar staat tegenover, dat enkele flinke kwanti voor binnenlandsch gebruik jl. Vrijdag geboekt zijn geworden. Niettegenstaande de algemeene apathie zou men wel zeggen, dat de laatste officiële cijfers betreffende den verkoop voor de week, eindigende 18 Juli, aangeven, dat leveringen in die week de gemiddelde verminderde productie te boven gaan. Slechts weinig spinners van Egyptische garens hadden gisteren iets goeds te melden. De meeste orders in alle soorten enkele en getwijnde garens zijn gering en hebben uitsluitend op spoedige levering betrekking. De eenige uitzondering is de voortdurende vraag naar hard getwiste getwijnde garens voor het weven met kunstzijde, waarin flinke gewichten gedaan zijn.

De vraag naar doek is niet beter en de toestand voor allen, die er bij betrokken zijn, is uiterst moeilijk. Prijzen zijn vast, voornamelijk daar zij tot een punt gereduceerd zijn, waarop het voordeeliger is de machines stop te zetten dan minder te acceptereen. De vraag van Indië is voor niemand van eenige beteekenis. Hongkong wil gaarne koopen, doch zijn prijsidee is nog belangrijk beneden kostprijs, zoodat er dan ook slechts weinig tot stand komt. Andere Oostersche markten koopen slechts weinig en hetzelfde kan van Zuid-Amerika gezegd worden. Zaken op het Continent worden door de tegenwoordige financiële onzekerheid geheel in de war gestuurd. De afgelopen week is dan ook, zooals alle voorafgaande, uiterst teleurstellend geweest.

Liverpoolnoteringen Oost. koersen 21 Juli 28 Juli
22 Juli 29 Juli T.T. op Br.-Indië 1/5 1/5 1/5 1/5
F.G.F. Sakellaridis 7,45 7,10 T.T. op Hongkong 117/8 11 1/2
G.F. No. 1 Oomra. 3,46 3,17 T.T. op Shanghai 1/2 1/2 1/2 1/2

KOFFIE.

Ook in de afgelopen week was de markt zeer kalm gestemd. Aanvankelijk daalden aan de termijnmarkten de noteringen op een verdere inzinking van den wisselkoers te Brazilië en daarna herstelden zij zich gedeeltelijk op een lichte verbetering van den koers, die bij het opmaken van dit Overzicht ten slotte een stand van 3 1/2 d. had bereikt. Ook de kost- en vrachtaanbiedingen van Brazilië liepen weder 1/- en in sommige gevallen zelfs 1/6 per cwt. terug, doch ook op dit opnieuw verlaagde niveau was de belangstelling bij den import-handel nog uiterst beperkt, waardoor zaken slechts in zeer geringen omvang tot stand kwamen. Het vertrouwen is nog altijd ver te zoeken, en nu het blijkt, dat zelfs de aanwending van het paardenmiddel der vernietiging van een deel der overproductie — een middel, dat uit economisch oogpunt zeer zeker als in hooge mate verwerpelijk moet worden beschouwd — niet in staat is om de prijzen op te houden, wordt de toekomst van het artikel vrij algemeen voor somberder of in elk geval duisterder dan ooit gehouden. Ook de vorst in de koffie-districten van Brazilië, waarop velen — niet het minst in Brazilië zelf — als redder in den nood hadden gehoopt, blijft nog steeds uit. Wel zijn de maximum-temperaturen, die tot kort geleden 25 à 28 graden Celsius bedroegen, in de laatste dagen gedaald

STATISTISCH OVERZICHT

	GRANEN EN ZADEN								ZUIVEL EN EIERN				MINERALEN							
	TARWE Hard Winter No. 2 loco Rotterdam/ Amsterdam per 100 K.G.		ROGGE American No. 2 3/4 loco Rotterdam per 100 K.G.		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST Amer. No. 2 1/2 loco Rotterdam per 2000 K.G.		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		BOTER per K.G. Leeuwar- der Comm. Noteering		KAAS Edammer Aikmaar- Fabrieke- kaas kl. m/merk		EIERN Gem. not. Eiermijn Roermond p. 100 st.		STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerkolen, ongezeefd f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33.90 Bé s. g. per barrel	
	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%
1925	17.20	100.0	13.07 ⁵	100.0	231.50	100.0	236.00	100.0	462.50	100.0	2.31	100.0	56.—	100.0	9.18	100.0	10.80	100.0	\$	100.0
1926	15.90	92.4	11.75	89.9	174.25	75.3	196.75	83.4	360.50	77.9	1.98	85.7	43.15	77.1	8.15	88.8	17.90	165.7	1.89	112.5
1927	14.75	85.8	12.47 ⁵	95.4	176.00	76.0	237.00	100.4	362.50	78.4	2.03	87.9	43.30	77.3	7.96	86.7	11.25	104.2	1.30	77.4
1928	13.47 ⁵	78.3	13.15	100.6	226.60	97.7	228.50	96.8	363.00	78.5	2.11	91.3	48.05	85.8	7.99	87.0	10.10	93.5	1.20	71.4
1929	12.25	71.2	10.87 ⁵	83.2	204.00	88.1	179.75	76.2	419.25	90.6	2.05	88.7	45.40	81.1	8.11	88.3	11.40	105.6	1.23	73.2
1930	9.67 ⁵	56.3	6.22 ⁵	47.6	136.75	59.1	111.75	47.4	356.00	77.0	1.66	71.9	39.45	68.7	6.72	73.2	11.35	105.1	1.12	66.7
Jan. 1929	12.35	71.8	12.20	93.3	231.50	100.0	194.25	82.3	365.00	78.9	2.25	97.4	45.95	82.1	9.03	99.4	10.10	93.5	1.16	69.0
Febr. "	12,72 ⁵	74.0	12,65	96.7	236.00	101.9	194,75	82,5	357,25	77,2	2,29	99,1	45,40	81,1	9,19	100,1	12,90	119,4	1,11	66,1
Maart "	12,65	73,5	12,62 ⁵	96,6	233,00	100,6	191,75	81,3	359,00	77,6	1,95	84,4	44,60	79,6	8,56	93,2	12,00	111,1	1,11	66,1
April "	12,12 ⁵	70,5	11,62 ⁵	88,9	218,00	94,1	185,25	78,5	373,25	80,7	1,81	78,4	40,25	71,9	5,90	64,3	11,05	102,3	1,11	66,1
Mei "	11,12 ⁵	64,1	10,57 ⁵	80,9	198,25	85,6	177,50	75,2	363,50	78,6	1,86	80,5	39,90	71,3	6,16	67,1	11,15	103,3	1,16	69,0
Juni "	10,87 ⁵	63,2	10,20	78,0	193,50	83,6	171,25	72,6	355,25	76,8	1,87	81,0	44,—	78,6	6,41	69,8	11,25	104,2	1,30	77,4
Juli "	12,80	74,3	11,20	85,6	218,50	94,4	191,25	81,0	415,50	89,8	1,88	81,4	45,—	80,4	6,88	74,9	11,25	104,2	1,30	77,4
Aug. "	13,12 ⁵	76,3	10,75	82,2	202,50	87,5	182,75	77,4	452,50	97,8	1,93	83,5	46,15	82,4	7,13	77,7	11,25	104,2	1,30	77,4
Sept. "	12,62 ⁵	73,4	10,20	78,0	191,00	82,5	172,00	72,9	506,75	109,6	2,22	96,1	45,25	80,8	8,01	87,3	11,40	105,6	1,30	77,4
Oct. "	12,10	70,4	9,87 ⁵	75,6	185,00	79,9	168,00	71,2	516,50	111,7	2,28	98,7	50,25	89,7	9,53	103,8	11,25	104,2	1,30	77,4
Nov. "	11,77 ⁵	68,5	9,20	70,4	174,00	75,2	164,75	69,8	483,25	104,5	2,20	95,2	50,70	90,5	10,60	115,5	11,35	105,1	1,30	77,4
Dec. "	12,62 ⁵	73,4	9,35	71,5	166,00	71,7	163,75	69,4	482,00	104,4	2,06	89,2	47,50	84,8	9,97	108,6	11,75	108,8	1,30	77,4
Jan. 1930	12,67 ⁵	73,7	9,35	71,5	149,25	64,5	151,25	64,1	433,75	93,8	2,00	86,6	43,95	78,5	7,55	82,2	11,75	108,8	1,21	72,0
Febr. "	11,72 ⁵	68,2	8,17 ⁵	62,5	139,00	60,0	135,75	57,5	398,50	86,2	2,03	87,9	41,15	73,5	6,90	75,2	11,75	108,8	1,11	66,1
Maart "	10,90	63,4	7,15	54,7	143,50	62,0	125,00	53,0	390,00	84,3	1,71	74,0	41,25	73,7	5,18	56,4	11,55	106,9	1,11	66,1
April "	11,17 ⁵	65,0	7,62 ⁵	58,3	180,25	77,8	129,75	55,0	431,00	93,2	1,50	64,9	36,50	65,2	5,16	56,2	11,35	105,1	1,16 ⁵	69,3
Mei "	10,45	60,8	6,55	50,1	148,50	64,1	114,50	48,5	405,00	87,6	1,44	62,3	37,20	66,4	5,30	57,7	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Juni "	10,05	58,4	5,17 ⁵	39,6	145,50	62,9	103,75	44,0	385,50	83,4	1,54	66,7	37,—	66,1	5,09	55,4	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Juli "	9,55	55,5	5,82 ⁵	44,6	157,75	68,1	108,00	45,8	345,75	74,8	1,72	74,5	39,90	71,3	5,99	65,3	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Aug. "	9,45	54,9	6,30	48,2	146,00	63,1	116,25	49,3	365,00	78,9	1,58	68,4	40,20	71,8	6,03	65,7	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Sept. "	8,40	48,8	5,25	40,2	127,50	55,1	99,00	41,9	318,75	68,9	1,64	71,0	37,55	67,1	7,23	78,8	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Oct. "	7,40	43,0	4,62 ⁵	35,4	112,25	48,5	86,00	36,4	281,25	60,8	1,63	70,6	36,90	65,9	8,60	93,7	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Nov. "	7,25	42,2	4,25	32,5	94,50	40,8	82,25	34,9	270,75	58,5	1,58	68,4	36,50	65,2	9,63	104,9	10,90	100,9	0,85	50,6
Dec. "	7,07 ⁵	41,1	4,30	32,9	96,00	41,5	91,00	38,6	247,75	53,6	1,55	67,1	33,50	59,8	7,97	86,8	10,85	100,5	0,85	50,6
Jan. 1931	6,52 ⁵	37,9	4,—	30,6	84,50	36,5	86,25	36,5	207,50	44,9	1,61	69,7	32,25	57,6	6,63	72,2	10,30	95,4	0,85	50,6
Febr. "	5,77 ⁵	33,6	3,90	29,8	87,50	37,8	85,75	36,3	206,25	44,6	1,66	71,9	33,80	60,4	6,21	67,6	10,30	95,4	0,85	50,6
Maart "	5,62 ⁵	32,7	4,20	32,1	103,00	44,5	104,75	44,4	214,00	46,3	1,47	63,6	35,00	62,5	4,94	53,8	10,30	95,4	0,66	39,3
April "	5,90	34,3	4,42 ⁵	33,8	112,00	48,4	117,00	49,6	197,75	42,8	1,35	58,4	31,60	56,4	4,20	45,8	10,15	94,0	0,53	31,5
Mei "	6,15	35,8	4,97 ⁵	38,0	95,75	41,4	124,00	52,5	189,00	40,9	1,26	54,5	30,85	55,1	4,07 ⁵	44,4	10,00	92,6	0,53	31,5
Juni "	5,75	33,4	5,05	38,6	86,75	37,5	116,50	49,4	191,50	41,4	1,29	55,8	33,50	59,8	4,30	46,8	10,00	92,6	0,34 ⁵	20,5
Juli "	5,42 ⁵	31,5	4,70	35,9	84,25	36,4	115,75	49,0	211,00	45,6	1,32	57,1	37,80	67,5	4,40	47,9	10,00	92,6	0,24	14,3
3 Aug. "	5,—	29,1	4,—	30,6	75,00	32,4	115,00	48,7	189,00	40,9				4,50	49,0	10,00	92,6	0,35	20,8	

1) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nummers van 8 en 15 Augustus 1928 (No. 658 en 659) pag. 689/90 en 709. *) 79 Kg. La Plata. *) = Western vóór ring van de huidige offic. not.wijze (Jan. 1928); Barley vanaf 2/2/31; vanaf 9/2 64/5 Z.-Russ.

tot ongeveer 16 à 22 en de minimum-temperaturen gevallen van 8 à 12 op ongeveer 3 à 8 bij bewolkte lucht, doch van kans op schade door deze „lagen“ thermometerstand kan nog niet worden gesproken. Voor beschadiging van den bloei van den volgenden oogst is bepaald noodig vorst, al is het ook maar een lichte, en die heeft zich nog niet voorgedaan, hoewel het natuurlijk altijd mogelijk blijft, dat de temperatuur nog verder terugloopt en dat zij zich dan binnen korten tijd voordoen zal. En dan zou van den omvang der schade de verdere loop van het artikel, althans gedeeltelijk, afhangen.

Nu bekend is geworden, dat tot de plannen voor financiële hervorming van Brazilië, voorkomende in het rapport van Sir Otto Niemeyer (waarover in het vorig Overzicht reeds met een enkel woord werd gesproken) ook behoort een nieuwe groote leening, maken de gunstige verwachtingen, welke in dit rapport ten opzichte van de toekomst van het land worden uitgesproken, voor het oogenblik op den handel nog niet den minsten indruk. Waar de laatste leening verleden jaar al gedeeltelijk ongeplaatst is gebleven, zouden de vooruitzichten voor de uitgifte van een nieuwe, en dan nog wel een zeer groote, bij den inmiddels zooveel ongunstiger geworden toestand in Europa en in Amerika, waarschijnlijk nog slechter zijn.

Van den Koffie-Raad is bericht ontvangen, dat in de vorige week vernietigd zijn 67.000 balen Santos, 25.000 balen Rio en 7.000 balen Victoria. Uit deze cijfers blijkt, dat de vernietiging thans in grooteren omvang plaats heeft dan in de eerste weken het geval is geweest.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans 40/- à 41/- per cwt. en van dito Prime 42/- à 43/-, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 30/9 à 31/3.

Nederlandsch-Indië liep voor de meeste ongewassen Sumatra Robusta-soorten en ook voor gewassen Robusta weder iets verder terug. De noteringen in de eerste hand zijn thans:

Palembang Robusta, Augustus verscheping, 15¼ ct.; Benkoelen Robusta, Augustus verscheping, 16 ct.; Mandheling Robusta, Augustus verscheping, 17¼ ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Augustus verscheping, 23½ ct., alles per ½ K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

Aan de Rotterdamsche termijnmarkt zakten de noteerin-

gen eerst ¼ à 7/8 per ½ K.G. in, doch daarna herstelden zij zich ¼ à ½ ct.

In loco was de afzet, zoowel naar het binnen- als naar het buitenland, zeer klein. De officiële noteringen werden alhier verlaagd voor Superior Santos van 29 op 28 ct. en voor Robusta van 27 op 26 ct., alles per ½ K.G.

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei
3 Augustus	\$ 5.22	\$ 5.48	\$ 5.67	\$ 5.80
27 Juli	„ 5.58	„ 5.85	„ 6.02	„ 6.16
20 Juli	„ 5.52	„ 5.77	„ 5.95	„ 6.05
13 Juli	„ 6.01	„ 6.26	„ 6.33	„ 6.42

Rotterdam, 4 Augustus 1931.

THEE.

De Amsterdamsche veiling van 30 Juli had een enigszins traag verloop met onregelmatige prijzen.

Gruissorteringen konden ongeveer dezelfde prijzen bedingen als in vorige veiling, terwijl bladthee voor 1—2 cts. lagere prijzen werd verkocht. Fancy theeën werden iets beter betaald.

De middenprijs, samengesteld door Pakhuismeesteren van de Thee, kwam te staan op 38½ cts. per h.K.G. in entrepôt tegen 38¼ cts. in de vorige veiling.

Wegens de zomervacantie zullen de Amsterdamsche thee-veilingen eerst weder op 27 Augustus worden hervat.

Amsterdam, 3 Augustus 1931.

ONTVANGEN BOEKEN.

La crise Agricole, volume I. Rapport du Comité économique de la Société des Nations sur la crise agricole. (Genève 1931. Prijs Zw. frs. 10.—).

Dit rapport, dat verschenen is in de serie van de publicaties van den Volkenbond over economische en financiële vraagstukken, bevat studies van experts over den agrarischen toestand in 39 landen, waaraan voorafgaat een algemeene beschouwing van de kenmerken van de agrarische crisis, haar oorzaken, de marktverhoudingen voor verschillende agrarische producten en den invloed van internationale factoren op de agrarische crisis.

VAN GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

METALEN						TEXTIELGOEDEREN						DIVERSEN							
ZILVER cash Londen per Standard Gunce		IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesbrough per Eng. ton		KOPER Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton		TIN locoprijzen Londen per Eng. ton		LOOD Locoprijzen Londen per Eng. ton		KATOEN Middling locoprijzen New-York per lb.		WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.		WOL gekamde Australische, Crossbred Colonial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.		KOE- HUIDEN Gaaf, open kop 57-61 pnd.		KALK- SALPETER Gld. per 100 KG. netto	
pence	%	Sh.	%	£	%	£	%	£	%	\$ cts.	%	pence	%	pence	%	fl.	%	fl.	%
32¼	100,0	73/-	100,0	62.1/6	100,0	261.17/-	100,0	36.8/6	100,0	23.25	100,0	55.00	100,0	29.50	100,0	34.70	100,0	12.—	100,0
28¼	89,3	86/6	118,5	58.1/-	93,5	290.17/6	111,1	31.1/6	85,3	17.55	75,5	47.25	85,9	24.75	83,9	28.46	82,0	11.61	96,8
26¾	83,3	73/-	100,0	55.14/-	89,7	290.4/-	110,8	24.4/-	66,4	17.50	75,3	48.50	88,2	26.50	89,8	40.43	116,5	11.48	95,7
26¼	81,1	66/-	90,4	63.16/-	102,8	227.5/-	86,8	21.1/-	57,8	20.00	86,0	51.50	93,6	30.50	103,4	47.58	137,1	11.48	95,7
247/8	76,2	70/6	96,6	75.14/-	121,9	203.15/6	77,8	23.5/-	63,8	19.15	82,4	39.—	70,9	25.25	85,6	32.25	92,9	10.60	88,3
17½	55,4	67/-	91,8	54.13/-	88,0	142.5/-	54,3	18.1/6	49,6	13.55	58,3	26.75	48,6	16.25	55,1	25.36	73,1	9,84	82,0
26¼	81,8	66/-	90,4	75.10/6	121,7	222.7/6	84,9	22.2/-	60,7	20.20	86,9	46.75	85,0	28.75	97,3	37.50	108,1	11,70	97,5
257/8	80,7	66/6	91,1	78.—/6	125,7	222.11/-	85,0	23.2/6	63,5	20.10	86,5	44.25	80,5	27.75	94,1	34.50	99,4	11,70	97,5
26	81,0	67/-	91,8	89.8/-	144,0	221.0/6	84,4	25.8/6	69,7	21.25	91,4	44.00	80,0	27.50	93,2	36.—	103,7	11,70	97,5
25¾	80,2	68/-	93,2	82.17/6	133,5	207.5/6	79,2	24.16/-	68,0	20.45	88,0	43.25	78,6	27.25	92,4	33.50	96,5	11,70	97,5
25¼	78,1	69/6	95,2	75.4/6	121,2	197.5/6	75,3	23.19/-	65,8	19.40	83,4	41.50	75,5	26.25	89,0	30.50	87,9	11,70	97,5
24¼	75,6	71/-	97,3	74.11/-	120,1	200.5/-	76,5	23.14/-	65,1	18.75	80,6	40.00	72,7	25.75	87,3	34.50	99,4	11,70	97,5
24½	75,7	72/6	99,3	72.12/6	117,0	209.5/6	79,9	22.16/-	62,6	18.65	80,2	38.75	70,5	24.75	83,9	32.25	92,9	9,18	76,5
24½	75,7	72/6	99,3	73.17/-	119,0	210.11/-	80,4	23.3/-	63,6	18.60	80,0	37.00	67,3	24.00	81,4	29.75	85,7	9,28	77,3
23¼	73,9	72/6	99,3	74.19/-	120,7	205.5/6	78,4	23.11/-	64,7	18.90	81,3	34.25	62,3	23.75	80,5	31.25	90,1	9,39	78,3
23¼	71,8	72/6	99,3	72.16/-	117,3	188.9/6	72,0	23.4/6	63,8	18.45	79,4	32.50	59,1	22.50	76,3	—	—	9,49	79,1
22¼	70,7	72/6	99,3	70.5/-	113,2	182.—/6	69,5	21.13/-	59,4	17.50	75,3	34.25	62,3	23.00	78,0	27.25	78,5	9,70	80,8
22¼	69,3	72/6	99,3	68.6/6	110,1	178.18/6	68,3	21.9/6	59,0	17.25	74,2	31.25	56,8	21.25	72,0	27.75	80,0	9,90	82,6
20½	65,3	72/6	99,3	71.9/6	115,1	174.13/-	66,7	21.11/-	59,4	17.15	73,8	29.50	53,6	19.25	65,3	26.63	76,7	10,11	84,3
20½	62,6	72/6	99,3	71.12/6	115,4	174.4/-	66,5	21.4/-	58,2	15.45	66,4	28.50	51,8	17.75	60,2	24.50	70,6	10,21	85,1
19½	59,5	70/-	95,9	68.19/6	111,1	165.18/-	63,4	18.16/-	51,6	15.20	65,4	26.25	47,7	16.50	55,9	24.—	69,2	10,21	85,1
19½	61,0	67/6	92,5	61.3/-	98,5	161.17/6	61,8	18.6/6	50,3	16.45	70,8	27.25	49,5	17.25	58,5	24.13	69,5	10,21	85,1
18½	59,0	67/6	92,5	53.9/-	86,1	145.—/-	55,4	17.16/-	48,9	16.50	71,0	28.75	52,3	18.00	61,0	26.25	75,6	10,21	85,1
16¾	50,0	67/6	92,5	50.1/6	80,7	136.4/6	52,0	17.19/-	49,3	14.50	62,4	27.75	50,5	17.50	59,3	26.63	76,7	10,21	85,1
16	49,9	67/6	92,5	48.2/-	77,5	134.17/6	51,5	18.3/-	49,8	13.10	56,3	27.00	49,1	16.75	56,8	24.25	69,9	9,18	76,5
16¾	51,0	65/-	89,0	47.15/-	76,9	135.5/6	51,7	18.6/-	50,2	11.95	51,4	27.25	49,5	16.50	55,9	24.88	71,7	9,28	77,3
16¼	52,0	63/6	87,1	46.6/6	74,6	132.6/-	50,5	17.18/-	49,1	11.—	47,3	27.00	49,1	15.75	53,4	26.50	76,4	9,39	78,3
16¼	51,5	63/6	87,1	43.—/-	69,3	117.13/-	44,9	15.15/-	43,2	10.55	45,4	24.50	44,5	14.50	49,2	26.25	75,6	9,49	79,1
16½	51,9	63/6	87,1	46.8/6	74,8	113.16/-	43,5	15.18/6	43,7	10.85	46,7	24.00	43,6	13.00	44,1	25.25	72,8	9,70	80,8
16½	51,9	63/6	87,1	47.6/6	76,2	115.3/-	44,0	15.5/6	41,9	9.95	42,8	22.50	40,9	12.50	42,4	25.—	72,0	9,90	82,6
137/8	43,2	60/6	82,9	45.7/6	73,1	116.8/-	44,4	14.—/6	38,5	10.30	44,3	21.25	38,6	12.00	40,7	24.63	71,0	10,11	84,3
12¼	38,9	58/6	80,3	45.1/6	72,6	117.—/6	44,7	13.5/6	36,4	10.95	47,1	21.75	39,5	12.00	40,7	22.50	64,8	10,21	85,1
137/8	41,8	58/6	80,3	45.16/6	72,6	122.1/-	46,6	13.3/6	35,2	10.90	46,9	25.25	45,9	14.50	49,2	22.25	64,1	10,21	85,1
13½	40,9	58/6	80,3	42.15/6	68,9	113.4/-	43,2	12.10/-	34,3	10.25	44,1	24.50	44,5	14.50	49,2	22.25	64,1	10,21	85,1
12½	40,3	58/6	80,3	39.6/6	63,4	104.17/-	40,0	11.10/6	31,6	9.40	40,4	23.50	42,7	13.00	44,1	21.75	62,7	10,21	85,1
127/8	40,1	58/6	80,3	36.6/6	58,5	106.2/6	40,5	11.11/6	31,8	9.10	39,1	22.00	40,0	12.50	42,4	19.13	55,1	10,21	85,1
13¼	41,2	58/6	80,3	34.14/-	55,9	112.5/6	42,9	12.15/6	35,1	9.50	40,9	22.25	40,5	12.50	42,4	20.25	58,4	10,21	85,1
13¼	40,7	58/6	80,3	32.12/6	52,6	111.—/7	42,4	12.5/-	33,6	9.50	40,9	22.25	40,5	12,50	42,4	20,25	58,4	10,21	85,1

de invoering van de huidige officiële noteringswijze (Jan. 1928); vanaf 16 Dec. 1929 74/5 K.G. Hongaarsche; vanaf 26 Mei 1930 Z.-Russische. *) = Maltng vóór de invoer-
 *) Notering Schotland 59/6. 6) 58/- . 7) 4 Augustus.

Hoogeschool en Maatschappij door Prof. Dr. H. R. Kruyt. (Amsterdam 1931; H. J. Paris. Prijs f 0.85).

Schrijver constateert een toenemende verwarring in de verhouding tusschen Hoogeschool en Maatschappij, gaat na hoe deze verhouding behoort te zijn en hoe ze kan worden hersteld.

Het Staatsbeeld der sociaal-democratie door Dr. M. van der Goes van Naters. (Amsterdam 1930; N.V. de Arbeiderspers. Prijs f 3.90).

In deze studie wordt getracht het beeld, dat de socialistische auteurs zich van den staat hebben gevormd, op te sporen en weer te geven en er de algemeene kenmerken van aan te duiden.

Handelspolitiek door H. A. Kaag, Hoogleraar aan de R.K. Handelshoogeschool te Tilburg. (Voorhout z.j.; Uitgeverij „Foreholte“.)

Serie van artikelen over handelspolitiek, die in de „Maasbode“ zijn verschenen.

De opbouw van de Sowjet-Unie. Het vijfjaarsplan als economisch offensief door M. Farbman. (Amsterdam 1931; N.V. Seyffardt's Boek- en Muziekhandel. Prijs f 0.60).

Vertaling van de brochure „An Impression of Russia“, uitgave van den Engelschen Economist, aangevuld met enkele gedeelten uit een nog niet verschenen Amerikaansch boek.

De landbouwcrisis, onze sociale politiek en het vrij-handelsbeginsel door J. Smid. (Den Haag. 1931; N.V. Boekhandel v.h. W. P. van Stockum & Zoon.)

O Brasil Actual (Brazil of To-day). Uitgegeven door het Ministerie van Landbouw, Industrie en Handel. (Rio de Janeiro 1930).

Dit tweektalig (Spaansch en Engelsch) geschreven boek geeft een overzicht van het economisch leven van Brazilië. Veel statistisch materiaal en duidelijke grafieken zijn erin verwerkt.

Dienst van den Mijnbouw in Nederlandsch-Indië. Wetenschappelijke Mededeelingen No. 16. *Neue Beiträge zur Kenntnis der permischen Echinoder-*

men von Timor door Joh. Wanner. V. Poteriocridae I. Teil, VI. Blastoidea. (Bandoeng 1931; Druk N.V. Maks & v. d. Klits. Prijs f 3.—).

Dienst van den Mijnbouw in Nederlandsch-Indië. Wetenschappelijke mededeelingen No. 17. (Bandoeng 1931; Druk N.V. Maks & v. d. Klits.)

Dit boek bevat de volgende studies:

Miosauridae von Timor door F. Broili. *Die ersten alttertiären Säugetier-Reste aus den Sunda-Inseln* door E. Stromer. *Protoplotus Beauforti n. g. n. sp., ein Schlangenhalsvogel aus dem Tertiär von W.-Sumatra* door K. Lambrecht. *Ostrakoden van N. O. Borneo* door D. J. Doeglas.

Dienst van den Mijnbouw in Nederlandsch-Indië. Vragen en mededeelingen betreffende Indische delfstoffen en hare toepassingen No. 20. *Verslag van het onderzoek naar het voorkomen van ertsafzettingen in Zuid-Bantam.* (Bandoeng 1931; Druk N.V. Maks & v. d. Klits. Prijs f 3,50).

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.

Bedrijfsleven en de strijd tegen de Armoede in Nederland

door Dr. CH. A. VAN MANEN.

Prijs ingenaaid f 3,—. Gebonden f 4.75.

Voor leden der Vereeniging en geabonneerden op het Weekblad wordt dit werk beschikbaar gesteld tegen den prijs van f 2,50 ingenaaid en f 4,— gebonden.

Bestellingen richtte men tot het Secretariaat van het Instituut, Pieter de Hoochweg 122, onder gelijk-tijdige remise per postwissel of op postcheque en girorekening No. 8408, Rotterdam.

Vervolg STATISTISCH OVERZICHT VAN GROOTHANDELSPRIJZEN.

	DIVERSEN		KOLONIALE PRODUCTEN						INDEXCIJFERS							
	VURENHOUT basis 7 ^m f.o.b. Zweden/ Finland	RUBBER ¹⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.	SUIKER Witte kristal- suiker loco R'dam/A'dam per 100 K.G.	KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per ½ K.G.	THEE Af. N.-I. thee. A'dam gem. pr. Java- en Suma- trathee p. ½ K.G.	COPRA Ned.-Ind. f.m.s. per 100 K.G. Amsterdam	Bruto- gewicht v. d. buit. handel Nederland 1925 = 100		Centr. Bureau v.d. Stat. herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100	The Economist herleid van 1927 = 100 tot 1925 = 100						
							In- voer	Uit- voer								
	f	%	Sh.	%	fl.	%	cts.	%	cts.	%	f	%				
1925	159,75	100	2/11,625	100,0	18,75	100,0	61,375	100,0	84,5	100,0	35,875	100,0	100	100	100,0	100,0
1926	153,50	96,1	2/-	67,4	17,50	93,3	55,375	90,2	94,25	111,5	34,—	94,8	112	128	93,2	92,9
1927	160,50	100,5	1/6,375	51,6	19,125	102,0	46,875	76,4	82,75	97,9	32,625	90,9	113	116	95,4	89,5
1928	151,50	94,8	-10,75	30,2	15,85	84,5	49,625	80,9	75,25	89,1	31,875	88,9	118	128	96,4	87,6
1929	146,00	91,4	-10,25	28,8	13,—	69,3	50,75	82,7	69,25	82,0	27,375	76,3	122	132	91,6	82,6
1930	141,50	88,6	-5,875	16,5	9,60	51,2	32	52,1	60,75	71,8	22,625	63,1	124	135	75,5	69,4
Jan. 1929	152,50	95,5	-9,875	27,9	13,775	73,5	53,125	86,6	77,25	91,4	29,—	80,8	111	119	94,2	84,6
Febr. "	150,00	93,9	1/-	33,7	13,375	71,3	54	88,0	74,25	87,9	28,625	79,8	75	83	94,2	85,4
Maart "	147,50	92,3	1/0,125	34,0	13,50	72,0	54	88,0	72,75	86,1	27,625	77,0	82	111	94,8	85,8
April "	147,50	92,3	-10,5	29,5	13,375	71,3	54	88,0	74,25	87,9	26,75	74,6	110	142	92,9	83,9
Mei "	145,00	90,8	-10,875	30,5	12,25	65,3	54	88,0	73,50	87,0	25,875	72,1	135	144	91,6	81,7
Juni "	147,50	92,3	-10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	24,875	69,3	137	134	91,0	81,9
Juli "	145,00	90,8	-11	30,9	13,425	71,6	54	88,0	68,50	81,1	27,50	76,7	144	147	91,0	83,7
Aug. "	145,00	90,8	-10,5	29,5	13,00	69,3	53,50	87,2	64	75,6	27,25	76,0	151	149	91,6	83,6
Sept. "	145,00	90,8	-10,125	28,4	13,475	71,9	51,75	84,3	64	75,6	28,25	78,7	135	144	91,0	82,0
Oct. "	142,50	89,2	-9,625	27,0	13,30	70,9	48,50	79,0	66	78,1	27,50	76,7	137	146	90,3	80,5
Nov. "	142,50	89,2	-8,125	22,8	12,50	66,7	41,75	68,0	66,50	78,7	27,25	76,0	128	143	88,4	78,8
Dec. "	142,50	89,2	-8	22,5	12,075	64,4	36,75	59,9	60,75	71,8	27,125	75,6	123	125	87,1	78,8
Jan. 1930	147,50	92,3	-7,375	20,7	11,675	62,3	35	57,0	60,50	71,6	26,875	74,9	128	136	84,5	76,9
Febr. "	147,50	92,3	-8	22,5	11,40	60,8	35	57,0	58,25	68,9	26,375	73,5	112	126	81,3	75,2
Maart "	147,50	92,3	-7,625	21,4	10,70	57,1	35	57,0	62,25	73,7	25,25	70,4	125	131	78,7	74,2
April "	147,50	92,3	-7,375	20,7	10,55	56,3	35	57,0	59,50	70,4	26,125	72,8	115	127	78,7	72,8
Mei "	145,00	90,8	-6,875	19,3	9,80	52,3	34,75	56,6	58	68,6	25,50	71,1	132	132	76,1	72,0
Juni "	145,00	90,8	-6,125	17,2	9,775	52,1	33	53,8	58	68,6	22,875	63,8	131	133	76,1	70,4
Juli "	142,50	89,2	-5,625	15,8	9,275	49,5	31,50	51,3	55,50	65,7	21,75	60,6	138	141	74,2	69,3
Aug. "	142,50	89,2	-4,875	13,8	8,50	45,3	29,50	48,1	55,25	65,4	20,—	55,7	129	145	73,5	67,9
Sept. "	140,00	87,6	-4,125	11,6	7,975	42,5	28,25	46,0	59,50	70,4	19,25	53,7	122	126	72,3	65,4
Oct. "	132,50	82,9	-4	11,2	8,625	46,0	29	47,3	66,50	78,7	18,75	52,3	128	152	71,6	64,6
Nov. "	130,00	81,4	-4,375	12,3	8,75	46,7	29	47,3	68,25	80,8	19,375	54,0	121	139	71,0	63,3
Dec. "	130,00	81,4	-4,375	12,3	8,20	43,7	29	47,3	66,75	79,0	19,—	53,0	105	129	69,0	61,3
Jan. 1931	125,00	78,2	-4,25	11,9	8,20	43,7	28	45,6	66,25	78,4	18,25	50,9	121	132	67,7	59,2
Febr. "	125,00	78,2	-3,875	10,9	8,20	43,7	26,25	42,8	53	62,7	18,125	50,7	96	121	67,1	59,4
Maart "	125,00	78,2	-3,75	10,5	8,30	44,3	25,50	41,5	45	53,3	18,625	51,9	107	140	66,5	59,1
April "	125,00	78,2	-3,125	8,8	8,575	45,7	24,75	40,3	43	50,9	17,50	48,8	110	138	65,8	58,4
Mei "	125,00	78,2	-3,125	8,8	8,50	45,3	25	40,7	40,25	47,6	15,375	42,9	114	141	65,8	56,8
Juni "	110,00	68,9	-3,125	8,8	8,575	45,7	25,75	42,0	39,50	46,7	14,125	39,4	127	133	64,5	56,8
Juli "	110,00	68,9	-3	8,4	8,775	46,8	27	44,0	38,25	45,3	15,—	41,8				
3 Aug. "	110,00	68,9	-2,6875	8,50	8,50	45,3	26	42,4			14,375	40,1				

1) Jaar- en maandgem. afger. op 1/8 pence. 2) 4 Augustus.